

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI ve EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

4+4+4 EĞİTİM SİSTEMİ

Keziban ECE

DENİZLİ - 2019

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI ve EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

4+4+4 EĞİTİM SİSTEMİ

Keziban ECE

Danışman

Dr. Öğrt. Üyesi Meral Uras BAŞER

**Bu çalışma .....tarafından .....nolu Tezsiz Yüksek Lisans
projesi olarak desteklenmiştir.**

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Keziban ECE tarafından hazırlanan “4+4+4 Eğitim Sistemi ” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğrt. Üyesi Meral URAS BAŞER

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
26.. /06/2019 tarih ve ..27./16.....sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Eğitimcilik ve hayata yaklaşımıyla bizlere örnek olan, bilgisini ve deneyimlerini her zaman cömertçe bizlerle paylaşan hocam sayın Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN'e

Proje çalışmamın planlanma, araştırma, yürütölme ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında Őekillendiren hocam ve danışmanım Sayın Dr. Öğrt. Üyesi Meral URAS BAŞER'e ,

Yüksek lisans eğitimimim boyunca bilgilerinden istifade ettiğim bütün hocalarıma,
Maddi ve manevi hiçbir yardımı esirgemedен yanımda olduğu için sevgili eşim Ali ECE 'ye

Tüm kalbimle teşekkür ederim.

Keziban ECE

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Keziban ECE

ÖZET

4+4+4 EĞİTİM SİSTEMİ

KEZİBAN ECE

İlkokul eğitimi doğum öncesi dönemden başlayan ve insan hayatının tamamını kapsayan eğitimin önemli bir parçasıdır. İlkokul eğitimi 2012 yılındaki uygulamayla 4+4+4 şeklinde kesintisiz bir şekilde devam etmektedir. Bu sistem gereği 60 ayını tamamlayan çocuklar ilkokul birinci sınıfa başlayabilirler. Çocukların bu yaşlarda ilkokula başlamasının akademik başarılarını ne yönde etkilediği merak konusudur. Eğitsel hedeflerin gerçekleştirilmesi şeklinde ifade edilebilecek olan akademik başarı, çocuğun bilişsel, sosyal ve duygusal gelişiminden etkilenebilmektedir.

Araştırmanın amacı, yönetici ve öğretmen görüşlerine dayalı olarak 4+4+4 eğitim sistemi ile ilgili yaşanan sorunları belirlemektir. Çalışma genel tarama modeliyle hazırlanmıştır. Bu araştırmaya göre hem öğretmenler hem de yöneticiler sistemle ilgili yeteri kadar bilgilendirilmediklerini düşünmektedir. Sistemle birlikte eğitim ortamlarında fiziki yetersizlik oluştuğuna, okulların mevcut fiziki şartlarının 60-66 aylık çocuklar için uygun olmadığına, 60 – 66 aylık çocukların 72+ çocuklarla aynı sınıfta bulunmalarının uyum sorunu yaşatacağına dair çeşitli görüşler elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: 4+4+4 Eğitim Sistemi, okul yöneticisi, öğretmenler, iletişim

İÇİNDEKİLER

PROJE ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ETİK BEYANNAMESİ	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM- GİRİŞ.....	1
1. Giriş	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	1
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Sınırlılıklar	2
1.5. Tanımlar.....	2
İKİNCİ BÖLÜM - ALAN YAZIN TARAMASI	5
2.1. Duygusal Özellikler	5
2.2. Psikomotor Özellikleri	5
2.3. Öz Bakım Becerileri	5
2.4. Türkiye’de Zorunlu Eğitim	6
2.5. Kesintili ve Kesintisiz Eğitim	7
2.6. İlkokula Başlama Yaşı	9
2.7.4-4-4 Eğitim Sistemi İle İlgili Araştırmalar	10
2.8.İlkokula Başlama Yaşı İle İlgili Araştırmalar	14
2.9 . Eğitimde Değişim ve Yenilik	16
2.10.Türkiye’de Eğitim Sisteminin Yapılanmasıyla İlgili Gelişmeler	18
2.11. Çocukların Okula Başlama Yaşlarının Öne Alınmasına İlişkin Görüşler	25
2.12. İlköğretim Okullarının Ayrışması.....	26
2.13. Zorunlu Okula Başlama Yaşının Düşürülmesi	28

2.14. Yeni Seçmeli Derslerin Müfredata Eklenmesi ve Haftalık Ders Saatlerinin Artırılması	30
2.15. Zorunlu Eğitimin 12 Yıla Çıkarılması	33
2.16. Okula Başlama Yaşı.....	34
2.17. Çocukların Uyumu.....	38
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – YÖNTEM	40
3.1. Araştırmanın Modeli	40
3.2. Evren ve Örneklem	40
3.3. Veri Toplama Aracı	40
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM - BULGULAR ve YORUM	41
4.1. Yaş Olarak Birbirleri Arasında Fazlaca Ay Farkı Bulunan Çocukların Okula Alışma Sürecine İlişkin Görüşler	41
4.2. Birinci Sınıf Çocuklarının İlk Okuma Ve Yazmaya Başlamak İçin Hazır Bulunuşluk Düzeylerine İlişkin Görüşler.....	42
4.3. 4+4+4 Eğitim Sistemine Geçişle İlgili Nasıl Bir Hizmet- İçi Eğitim Almaya İlişkin Görüşler	43
4.4. 4+4+4 Eğitim Sistemi Uygulamasında İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştığı Problemlere (Olumsuzluklara) İlişkin Görüşler	44
4.5. 4+4+4 Eğitim Sistemi Uygulamasının Olumlu Yönlerine İlişkin Görüşler	46
BEŞİNCİ BÖLÜM - TARTIŞMA VE ÖNERİLER	48
5.1. Sonuç	48
5.2. Tartışma	49
5.3. Öneriler	51
KAYNAKÇA	52
ÖZGEÇMİŞ	55

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Eğitim Yöneticilerinin kişisel bilgilerine göre dağılımları	22
Tablo 2. Eğitim Yöneticilerinin Eğitimde okula başlama yaşı ile İlgili görüşleri	24
Tablo 3. Çocukların okula başlama yaşlarının öne alınmasına ilişkin görüşler.....	25
Tablo 4. 4+4+4 eğitim reformu öncesi ve sonrası ilköğretimde sunulan seçmeli dersler	31
Tablo 5. TTK'nın 10.07.2012 tarih ve 98 sayılı kararları ile imam-hatip ortaokullarında okutulması öngörülen seçmeli dersler	32
Tablo 6. Aralarında fazlaca ay farkı bulunan çocukların okula alışmalarına yönelik görüşler	41
Tablo 7. Birinci sınıf çocuklarının ilk okuma ve yazmaya başlamak için hazır bulunuşluk düzeylerine ilişkin görüşler.....	42
Tablo 8. 4+4+4 Eğitim Sistemine geçişle ilgili nasıl bir hizmet-içi eğitim almaya ilişkin görüşler	43
Tablo 9. 4+4+4 Eğitim Sistemi uygulamasında ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı problemlere (olumsuzluklara) ilişkin görüşler	45
Tablo 10 4+4+4 Eğitim Sistemi uygulamasının olumlu yönlerine ilişkin görüşler.....	46

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu
TTK	: Talim Terbiye Kurulu

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Bilgi çağı olarak nitelendirilen 21. Yüzyılda eğitim, değişimin ve dönüşümün en temel aktörü haline gelmiştir. Günümüzde eğitimle ilgili faaliyetler ve eğitimin kapsamının giderek arttığına şahit olmaktayız. Bu gün çağdaş dünya toplumlarında ilk ve orta öğretim dışında yükseköğretim de zorunlu hale getirilmeye çalışılmaktadır. Geçmiş tarihlerde toplumun zengin ve soylu aile çocuklarının almış oldukları eğitim bugün 7’den 70’e herkese ulaştırılmaya çalışılmaktadır.

Günümüz uluslararası toplumda, ilköğretimin temel eğitim olarak yetersiz kaldığı ve tüm nüfusun en azından lise düzeyinde eğitim alması gerektiği yaygın olarak kabul edilmiştir. 1970’li yıllardan itibaren OECD ülkelerinde lise düzeyinde eğitiminin çağ nüfusunun tamamına ulaştırılarak yaygın hale getirilmesi ve yükseköğretim öncesi eğitimin süresini uzatarak, genç nüfusun mümkün olduğunca daha uzun süre eğitim alması yönünde politikalar oluşturulmuştur. Yine dünya genelinde ülkelerin farklı uygulamaları olmakla beraber genele bakıldığında; öğrencilerin yaş grupları ve fiziksel özellikler bağlamında temel eğitim sürecini tek bir aşamada düzenlemek yerine, öğrenci özelliklerine göre yapılanmanın tercih edildiği görülmektedir. Ülkemizde bu kapsamda öğrencilerin yaş grupları ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak çeşitli düzenlemeler eğitimin tarihsel süreci içerisinde yapılmıştır. Geline nokta yürütülen eski sistemlerin ülkemizin en önemli zenginliği olan genç nüfusu bilgi toplumunun gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatmanın mümkün olmadığından hareketle eğitim sistemimizde yeni bir yapılanmaya gidilmiştir. Toplum tarafından 4+4+4 olarak bilinen yeni eğitim sistemi, zorunlu eğitimi 12 yıla çıkararak yeni dönemde ortalama eğitim süresini uzatmayı ve bireylerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerinin gerektirdiği yönlendirmeyi sağlayacak şekilde düzenlemektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, “Yönetici ve öğretmen görüşlerine dayalı olarak 4+4+4 eğitim sistemi ile ilgili yaşanan sorunların belirlenmesidir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmada ilkokullarda 4+4+4 eğitim sisteminin uygulanmasında öğretmen ve yöneticilerin karşılaştığı sorunların neler olduğu ve bu sorunların kaynaklandığı nedenler incelenmiştir. Karşılaşılan sorunların azaltılması ve yeni sistemin etkinliğinin artırılması yolunda çözüm yolları önerilmiştir. Bu çalışmadan elde edilen geribildirimlerin eğitim sistemimize ve atılacak yeni adımlara katkı sağlayabileceği öngörölmüştür.

1.4. Sınırlılıklar

Ulaşılan belli birincil ve ikincil kaynaklar dahilinde literatür taraması yapılmıştır.

1.5. Tanımlar

Eğitim; kişinin zihni, bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının en uygun şekilde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür (Akyüz,2008).

Hizmet Öncesi Eğitim. Örgün eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenenin tek sorumluluğu okuduğu kurumdan başarı ile mezun olmaktır. Bu öğrenenlerden bir hizmet beklenmediği için bu dönemde öğrenenlere verilen eğitime denir (Küçükahmet, 2008).

Hizmet İçi Eğitim. Özel ve tüzel kişilere ait işyerlerinde, belirli bir maaş veya ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylerin görevleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitimidir (Taymaz, 1997). Hizmet içi eğitim, kişiye işi ile kesin hukuki ilişkisinin kurulduğu tarihten, işten ayrıldığı tarihe kadar geçen süre içinde, için gerektirdiği performans düzeyine ulaşması için gereken bilgi, beceri ve davranışların sistemli bir şekilde öğretilmesidir (Can, Kavuncubaşı ve Yıldırım, 2009).

Eğitim: Bireyde istendik yönde davranış geliştirme ve bireyin yaşadığı toplumda davranış biçimlerini edindiği süreçler toplamıdır. Eğitim zaman ve kapsam bakımından geniş ve karmaşık bir süreçtir. (Gürkan ve Gökçe, 2006, s.4).

Okul olgunluğu: Bu kavram, bireyin okul eğitimine hazır olması ve eğitimi başarabilecek düzeeye erişmesini ifade etmekle beraber birey, okul eğitimine hazır

bulunuşluk seviyesinde ise okul olgunluğu çocuklar arasında farklılık gösteren bir kavramdır şeklinde ifade edilebilir (Yazıcı, 2002, s. 1-2). Ayrıca bu hususta Yavuzer (2002) ise, okul olgunluğunu çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal açıdan okula hazırlıklı olmaları gerektiği şeklinde belirtmiştir.

Okula hazır bulunuşluk: Çocuğun, okula yönelik fiziksel, zihinsel, duygusal ve dil gelişimlerini temel alan ve gelişimsel bütünlük olarak okula hazır olmasıdır (Oktay ve Unutkan, 2005).

Büyüme: Çocuklarda bedensel gelişim yani büyüme, —dönemsel (devri) bir süreçtir (Yavuzer, 2011, s.34).

Olgunlaşma: Bireyin organlarındaki doğuştan gelen potansiyelin zamanla ortaya çıkması ve kendinden beklenen görevi yerine getirmesidir (Arı ve diğerleri, 2001, s:34).

Gelişim: İnsanlar tarafından —Gelişim ile —Gelişim terimleri karıştırılmaktadır. Aslında bu iki terim birbirinden farklılık göstermektedir. Sürekli birbirine karıştırılan bu sözcükler gerçekte birbirinden farklı kavramlardır. Gelişim; sistemli, düzenli ve devamlı bir ilerlemeyi ifade eder ve bir sonuçtur. Gelişim ise ileriye dönük olup, değişimlerdeki ilişkileri de içerir. Diğer bir deyişle, gelişim yüzleri arasında bir birliktelik söz konusudur (Yavuzer, 2011, s.27).

Öğrenme: Öğrenme, kişinin çevresi ile etkileşimi neticesinde meydana gelen davranıştaki kalıcı ya da istenik değişikliklere denilmektedir (Yavuzer, 2011, s.35).

Büyüme

Biyolojik bir kavram niteliğinde olup, organizmanın nicel olarak (sayısal ölçülebilir değişiklikler) değişim göstermesini incelemektedir. Büyümeye yönelik örnek verilmek gerekirse; bireyin kilo alması / vermesi, boy uzaması örnek verilebilir. Anlaşılacağı üzere bireyde sayısal yönde bir değişiklik meydana gelirse büyümeden bahsetmek mümkündür. Büyümeye, bireyin fiziki görüntüsünde zamanla gözlenen artış ve nicel değişim diyebiliriz (Yeşilyaprak, 2004).

Olgunlaşma

Olgunlaşma kavramı denilince nitel bir değişimden söz etmek mümkündür. Sayısal olarak ölçülemez derecede bireyin çevresiyle etkileşim yoluyla birbirini izleyen olgunluk seviyesine erişmesi ve özellikler kazanmasıdır. Dolayısıyla olgunlaşmayı biyolojik

kavram olarak tanımlamaktayız. Ayrıca olgunlaşma bireyin genlerde bulunan bir plana göre biyolojik gelişimidir.

Hazır Bulunuşluk

Hazır bulunuşluk, yaşla ve olgunlaşmayla yakından ilgili olmakla beraber daha kapsamlı bir kavramdır (Aydın, 2000). Bireyde biyolojik olgudan bahsetmek için belli bir davranışın kazanılmasından söz edebiliriz. Biyolojik olgunluğun yanı sıra bireyin davranışları kazanması ile birlikte ön bilgi, beceri, ilgi tutum ve sağlık koşullarına da sahip olması gerekmektedir.

Öğrenme

Demirel (2003)'e göre yaşamışlıklar sonunda az-çok kalıcı davranış değişikliği olan öğrenme, bireyin çevresiyle iletişimi ve etkileşimi neticesinde davranışlarında istendik yönde kalıcı olarak değişim gösterme süreci olarak tanımlanmaktadır. Gelişimi etkileyen bu süreçte öğrenmenin; düşünceler, duygular veya davranışlar üzerinde oldukça kalıcı değişimlere neden olduğunu belirtebiliriz. Öğrenme kavramına yönelik tanımında öğrenmeyi, bireyin çevresiyle belirli bir seviyedeki ilişkileri neticesinde ortaya çıkan nispeten kalıcı izli davranış değişmesi olarak tanımlar.

İKİNCİ BÖLÜM

ALAN YAZIN TARAMASI

2.1. Duygusal Özellikler

60 – 66 aylık çocukların duygusal özellikleri gelişmiştir. Bu çocuklar cinsiyet farklılıklarına karşı duyarlıdır. Karşı cinsi ve hemcinsini fark eder ve ona uygun davranır. Bağımsızlık duygusu geliştiğinden ve Seçer, 2002). 60-66 aylık çocukların gelişimsel özelliklerinden duygusal özelliklerine yönelik olarak iyi davranışları takdir etmek onların davranışlarında kalıcı olma özelliğini arttırmaya sebebiyet verecektir. Ebeveynler günlük yaşadıkları, duygu ve düşüncelerini paylaşması hususunda 5 – 5,5 yaş arasındaki çocuklara fırsat vermelidirler.

2.2. Psikomotor Özellikleri

Psikomotor gelişim, merkezi sinir sisteminin gelişmesiyle birlikte aynı ölçüde fiziksel büyüme ve sinir sisteminin gelişmesine bağlı hareketlilik kazanması olarak tanımlanmaktadır. Bir başka anlatımla, becerilerin temelinde hareket olan yönlerini ele alan ve doğumdan önceki zaman diliminden başlayıp yaşam boyu devam eden bir süreci ifade etmektedir. Yaşam boyu devam eden sürece yönelik iki hareket türü kazanılır. Bu zaman diliminde büyük ve küçük kas hareketleri olmak üzere tanımlayabiliriz. Büyük kas hareketini bedeni kullanmaya yönelik, küçük kas hareketine yönelik ise nesne kullanmaya yönelik olarak tanımlanır. Bu gelişim bireyde baştan ayağa, merkezden dışa doğru ve büyük kas, küçük kas gelişimi olmak üzere incelenir.

2.3. Öz Bakım Becerileri

Çocuklarımızın gelişim özelliklerine uygun olacak şekilde kişisel bakımlarını üstlenebilmeleri için gerekli olan becerilere öz bakım denir. Okul öncesi dönemlerine ilişkin olarak çocuğun gelişim dönemleri itibariyle özelliklerine uygun olarak öz bakım becerilerini edinmeleri beklenmektedir. Çocuğun hayatında her zaman olduğu gibi ailenin ve okul işbirliğinin önemi büyüktür. Bu yönden bakılırsa çocuğun kazanması gereken beceriler için çocuğun desteklenmesi kaçınılmaz bir gerçektir. Bebeklik döneminden itibaren çocuğun

okul yaşına gelmesi ve sonrasında ise de çocuğumuzun neleri yapıp yapmayacağı konusunda bilgi sahibi olmamız gerekmektedir (Oktay ve Unutkan, 2003). Birey öz bakım becerisini geliştirdiği zaman bağımsız, güçlü ve kendine güvenen bir birey olarak hisseder. İnsanoğlunda büyüme kavramının en önemli unsuru ihtiyaçlarını giderebilmek değil midir? Ebeveynlere nasıl ki bir çocuğu büyütmek istedikleri sorulduğunda alınan cevapta —Kendi fikir ve düşünceleri ile kendi ayakları üzerinde duran bir insan yetiştirmek olduğu kaçınılmaz bir gerçektir. Öncelikle bireyin kendi ayakları üzerinde olduğunu hissetmesi için temel olarak bireyin kendi ayaklarını fark etmesi ve kullanma yetisine ulaşması, geliştirmesi bir zorunluluktur (Gündüz ve Çalışkan, 2013). 60 – 66 aylık çocuklara yönelik gelişimsel özelliklerden olan öz bakım becerilerinin tam olarak kazanmamış öğrencilere okulda muhtemel olarak altını ıslatma, temizliğini yapamama gibi bir sonuç çıkacağı, bu durumdan kişinin psikolojik olarak etkilenebileceği, utanacağı, bireyde benlik kavramının gelişimlerinin olumsuz yönde etkileneceği bir gerçektir. Bu gerekçe ile öğretmenlerinin veya okul – aile iş birliğinin görüşleri neticesinde fiziksel gelişimi eksik kalan öğrencilerin (çocukların) okula başlamamaları istenebilir.

2.4. Türkiye’de Zorunlu Eğitim

Zorunlu eğitim, bir yurttaşın belirtilen bir çağa girince, eğitim kurumlarında belli bir süre öğrenim görmesini zorunlu kılan bir uygulamadır. Devletin, her vatandaşını devamlı yükümlü kıldığı eğitim süresini ifade eder. Zorunlu eğitim, belirli bir çağda belirli bir süre eğitim görmeyi içerirken, temel eğitim belli bir düzeyde ve nitelikte eğitimi ifade eder (Gültekin, 1998; Tezcan, 1993).

Osmanlı Devleti’nde 1824 yılında II. Mahmut’un yayınladığı bir fermanla ilköğretim zorunlu hale getirilmiştir. Daha önceki dönemlerde de okuma yazmanın gereği üzerinde duran fermanlar çıkarılmışsa da, 1824 Fermanı bu konuyu geniş olarak ele aldığı için zorunluluğu getiren ilk belge olarak kabul edilmektedir (Akyüz, 2008).

Daha önemli adımlar, Tanzimat Dönemi’nin sonlarında çıkarılan 1869 tarihli “Maarif-i Umumiye Nizâmnamesi” ile atılmıştır .Bu Kanun’la kızların 6-10, erkeklerin 7-11 yaşları arasında okula devam etmelerinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. İlköğretim zorunluluğu daha sonra 1876 tarihli Osmanlı Devleti’nin ilk anayasası olan Kanun-i Esasi’de yer almış, bundan böyle tüm anayasalara da geçmiştir.

Cumhuriyet Dönemi'nde ise ilköğretimin zorunluluğu ve devlet okullarında parasız olması 1924 Anayasası'nın 87. maddesinde, 1961 Anayasası'nın 50. Maddesinde ve 1982 Anayasası'nın 42. maddesinde de tekrarlanmıştır.

Ülke çapında sekiz yıllık kesintisiz ve zorunlu ilköğretim uygulamasına, 18 Ağustos 1997 tarihinde 23084 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 4306 sayılı yasa ile 1997-1998 öğretim yılından itibaren geçilmiştir. İlkokullar ve ortaokullar tek çatı altında birleştirilmiştir.

30 Mart 2012 tarihinde kabul edilen ve 11 Nisan 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"la sekiz yıl kesintisiz eğitim yapan ilköğretim okulları, ilkokul ve ortaokul olmak üzere ikiye ayrılmıştır. İlkokul süresi beş yıldan dört yıla indirilmiş, ortaokul süresi ise üç yıldan dört yıla çıkartılmıştır. Ortaöğretim zorunlu eğitim kapsamına alınmıştır. Zorunlu eğitim kapsamına alınan lise eğitiminin açık öğretim yoluyla da tamamlanabilmesinin önü açılmıştır. Böylelikle 12 kesintisiz sekiz yıllık zorunlu eğitime son verilmiş, kesintili 12 yıllık zorunlu eğitime geçilmiştir.

2.5. Kesintili ve Kesintisiz Eğitim

Okullar çoğaldıkça ve okulların öğretim düzeyi farklılaştıkça, okulları basamaklandırma girişimleri olmuş; öğretimi basamaklandırma ancak 19. yüzyılın ikinci yarısında görülmeye başlanmıştır. Okullar çoğaldıkça ve okulların öğretim düzeyi farklılaştıkça, okulları basamaklandırma girişimleri olmuş; öğretimi basamaklandırma ancak 19. yüzyılın ikinci yarısında görülmeye başlanmıştır. Okullar önce ayrı ayrı kurulup 13 birbiriyle bağlantısız çalışırken zamanla birbirlerine bağlı, yan yana veya üst üste sıralı bir sistem haline gelmeye başlamıştır. Okullar kendi iç sınıflarında bir program düzenlemesi yaparken derslerin adları ve içerikleri kademelere uygun olarak düzenlenmiştir. Çeşitli ülkelerde, her ne kadar örgün eğitimde süre ve yaş yönlerinden farklılıklar varsa da her ülke eğitiminin üç kademe düzenlendiği, bu üç kademenin, genellikle kendi içinde alt kademe programı Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Dönemi'ne kadar öğretimin basamaklandırılması ile ilgili hiçbir çalışma olmamıştır. Tanzimat Dönemi'nde örgün eğitimde ilk, orta ve yüksek şeklinde bir derecelendirmeye gidilmiştir. 1861 yılında "Geçici Eğitim Meclisi"nce Osmanlı'da öğretim ilk kez basamaklandırılmıştır. Meclis, sıbyan okulunu ilköğretim,

rüştiyeyi ortaöğretim, meslek okullarının rüştiyenin üstünde olan kesimini de yüksekokul olarak benimsemiştir.

Örgün eğitimin ilk basamağı sıbyan mektepleridir. Daha sonraları sıbyan mektebi yerine iptidaiye mektebi terimi de kullanılmıştır. Sıbyan mektepleri Osmanlılarda halkın dinsel eğitim gereksinimlerini karşılamak için çoğunlukla mescitlerde, camilerde, camiye bitişik ek binalarda açılan; çoğunlukla imamlar tarafından, kızlar içinse okuma yazma bilen kadınlar tarafından öğretim yapılan okullardır. Bu okulların öğretim süresi dört yıldır, fakat gerekli eğitimi tamamlayamayan öğrenciler üç yıl daha okulda tutulabilir. Yedinci yılın sonunda da öğrenci okulu bitiremezse devam edip etmemesi velisinin isteğine bırakılır.

Tanzimat Dönemi'nde ortaöğretim rüştiye, idadiye, sultaniye olmak üzere üç düzey halinde şekillenmiştir. Rüştiyeler, genel ortaöğretimin en alt basamağını oluşturmaktadır. 1869 Nizamnamesi'nde öğretim sürelerinin dört yıl olduğu ve sıbyan mekteplerini bitiren öğrencilerin öğrenim görebileceği, 500 haneyi geçen kasabalarda kurulabileceği belirtilmiştir. İdadiyeler, ortaöğretimin ikinci basamağıdır. 1869 Nizamnamesi'nde öğretim süresinin üç yıl olduğu, rüştiyeyi bitiren öğrencilerin öğrenim görebileceği ve sancak merkezlerinde kurulabileceği belirtilmiştir. Böylelikle ortaöğretimin süresi rüştiyelerle birlikte yedi yıla çıkarılmıştır. Sultaniyeler, ortaöğretimin üst basamağını oluşturmaktadır. 1869 Nizamnamesi'nde rüştiyelerin üzerine altı yıl öğretim vereceği, il merkezlerinde açılabilmesi belirtilmiştir. Bu okullar 14 açılmamış, 1908'den önce 12 vilayet merkezinde bulunan idadiler, sultaniye çevrilmiştir.

İkinci Meşrutiyet Dönemi'nde 1913 tarihli “Tedrisât-ı İptidaiye Kanun-i Muvakkâti (İlköğretim Geçici Kanunu)” okulların örgütsel yapısı bakımından önemli bir değişiklik getirmiştir. O zamana kadar İptidai ve Rüşti adlarıyla mevcut olan okullar birleştirilmiş ve Mekatip-i İptidaiye-i Umumiye adını almışlar ve ilköğretim bu şekilde altı yıl olarak belirlenmiş, her biri iki yıl süreli üç devreye ayrılmıştır. Meşrutiyetin başlarında idadiler, rüştiyeleri de kapsıyor ve taşrada ortaöğretimi oluşturuyordu. 1913 tarihli “Tedrisât-ı İptidaiye Kanun-i Muvakkâti ile rüştiyeler ilk mekteplerle birleştirilmiş ve ortaöğretimden alınmıştır. Böylece altı yıllık ilköğretim ortaya çıkmıştır. Meşrutiyet Dönemi'nde sultaniler, beş veya altı yıllık ilköğretim üzerinde, birinci devresi dört, ikinci devresi üç yıl olmak üzere öğretim yapıyorlardı .

Cumhuriyet döneminde iptidaiye mekteplerinin adı “ilk mektep”e çevrildi. İlk mekteplerin öğretim süresi beş yıldır, Anayasa'ya göre çağ çocuklarının kız, erkek ilk

mektebe devamı zorunluydu. 1926'da çıkarılan "789 Sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanun"da dört tür ilk mektepten söz edilmektedir. Bunlar: şehir ve kasaba gündüz, şehir ve kasaba yatılı, köy gündüz, köy yatılı mektepleridir. 1930'larda ilk mektebin adı "ilkokul" olmuştur.

19 Haziran 1942'de kabul edilen "4274 Sayılı Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu" ile köyü canlandırmak amacıyla getirilen Köy Eğitim Sistemi'nde değişik ad ve süreli şu okullar yer aldı: Eğitimli köy okulu (üç yıllık), öğretmenli köy okulu (beş yıllık), öğretmenli ve eğitimli köy okulu (beş yıllık), köy bölge okulları (yatılı-yatısız ve ilkokullarla birlikte dokuz yıl), köy ve bölge meslek kursları (ilkokul mezunları ve yetişkinler için). 1948 yılında eğitimli okulların süresi beş yıla çıkarılarak kent ilkokullarının süresiyle eşitlenmiştir.

5 Ocak 1961'de kabul edilen 222 sayılı "İlköğretim ve Eğitim Kanunu" ile ilköğretim okulları: ilkokul, tamamlayıcı kurslar ve özel eğitim okulları zorunlu; okulöncesi eğitim yapan kurumlar ile zorunlu öğrenim çağını geçmiş ve yetişkinlere açılan kurslar zorunlu olmayan şekilde ikiye ayrıldı.

İlkokulu bitirenleri lise ve dengi okullara hazırlayan üç yıl süreli, kimi kez bağımsız, kimi kez ortaöğretimin ilk kısmı, kimi kez de ilköğretimin son kısmı olarak öğretim yapan kurumlara ortaokul denilmektedir. 18 Ağustos 1997 tarihinde 23084 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 4306 sayılı Yasa ile ilkokul ile birleştirilerek ilköğretim adı verilmiştir.

2.6. İlkokula Başlama Yaşı

Tanzimat Dönemi'nde yayınlanan 1847 Talimatı'nda ilkokula (sıbyan mektebi) başlama yaşının yedi olduğu, fakat çocuğun velisi isterse yedi yaşından önce de sıbyan mekteplerine gönderebileceği belirtilmiştir. 1869 Maarif-i Umumiye Nizâmnamesi (Genel Eğitim Tüzüğü)'nde kız çocuklarının okula başlama yaşının altı, erkek çocuklarının yedi olduğu belirtilmiştir. Ekim 1983'te çıkarılan "2917 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu" ile okula başlama yaşı altıya düşürülmüş, bu uygulama bazı okullarda başlatılmıştır. 9 Mart 1992'de yayınlanan "İlköğretim Kurumları Yönetmeliği"ne göre, "Mecburi öğrenim çağı çocuğun beş yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 14 yaşını bitirip 15 yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter." ibaresi yer almaktadır. Resmi Gazete'de 11 Nisan 2012 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren "İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda

Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”la, okula başlama yaşı 72 aydan 60 aya indirilmiştir (Madde-1). 2012-2013 öğretim yılında 60-66 ay arası çocukların velisinin yazılı isteği ile gelişim yönünden hazır olduğu anlaşılanların ilkokula devamlarının sağlanması öngörülmüştür. 2013-2014 öğretim yılında ise bu uygulamadan vazgeçildiği şeklinde yorumlanan bir genelge yayınlanmıştır. Genelge ile 66, 67, 68 ayını doldurmuş çocukların velileri isterse okulöncesi eğitim kurumlarına devam edebilecekleri belirtilmiştir. Bu yaşlarda çocuğu olan bir veli istemezse okul idaresine bir dilekçe yazarak çocuğunu ilkokula başlatmayabilecektir. 69, 70, 71 ayını doldurmuş çocukların velileri ise doktor raporu ile çocuklarının ilkokula kaydını erteleyebilecektir. 72 ayını doldurmuş çocukların ise ilkokula başlaması zorunludur.

2.7. 4-4-4 Eğitim Sistemi İle İlgili Araştırmalar

4-4-4 eğitim sistemi ile ilgili incelenen araştırmalar; amaç, yöntem ve sonuç bakımından incelenmiş, tarihsel olarak sıralanmıştır.

Karadeniz’in (2012) çalışmasının amacı, 4-4-4 eğitim sistemi adıyla bilinen yeni eğitim sistemine ilişkin öğretmenlerin görüşlerini değerlendirmektir. Araştırma tarama modelindedir. Araştırmada önce teorik arka planı oluşturmak üzere bir kaynak taraması yapılmıştır. Sonra örneklem grubuna anket uygulanarak veriler elde edilmiştir. Toplanan verilerden hareketle öğretmenlerin tutum ve görüşleri açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmaya 468 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerin tutum ve görüşlerini betimlemeye yönelik veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan inanç ve tutum maddelerinden oluşan anket kullanılmıştır. Anket sorularına verilen cevapların istatistiksel analizi SPSS paket programı kullanılarak 22 maddeye ilişkin frekans, yüzde dağılımı ve aritmetik ortalama değerlerine bakılmıştır.

Sonuç olarak, yeni eğitim sistemine geçişteki kanun teklifinin gerekçelerinin sekiz yıllık kesintisiz eğitimin yarattığı “sorunları” gidermek, gelişmiş ülkelerdeki kademeli eğitim sistemini uygulamak olduğu ancak bu gerekçelerin hiçbiri yeterli olmayıp idareci ve öğretmenlerin genelinin sistem değişikliğinin gerekçeleri üzerinde ikna olmadığı, eğitim sistemindeki değişikliği uygun bulmayan öğretmenlerin sistem değişikliğinde önceliğin eğitim süresini uzatmaya değil, eğitim kalitesini arttırmaya yönelik olması gerektiğini düşündükleri belirlenmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin dörtte üçünün yeni sisteme birçok açıdan tereddütle baktığı, kanunun beklenen ihtiyaçları (imam hatip ortaokulları dışında)

karşılamaadığı, detaylı akademik çalışmalarla eğitim sistemimizin eksikliklerinin ve ihtiyaçlarının belirlenmeden ve tespitler üzerinde gerekli araştırmalar yapılmadan çocukların geleceğini belirleyecek önemli değişikliklerin uygulamaya konmasının herkes için üzücü olduğu, ayrıca çocukları erken yaşta başarılarına göre birbirinden ayıran bir eğitim sisteminin adil olmadığı vurgulanmıştır.

Küleççi'nin (2013) çalışmasının amacı, 4-4-4 eğitim sisteminin birleştirilmiş sınıflara olumlu/olumsuz yansımalarını, birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirmektir. Çalışma nitel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Çalışma grubu, 2012-2013 öğretim yılında Kilis ve Gaziantep illerinde birleştirilmiş sınıflarda görev yapan 12 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Veriler, yazıya dökülerek incelenmiştir. Bütün veriler üzerinden içerik analizi yapılmıştır. 4-4-4 kesintili zorunlu eğitim sisteminin birleştirilmiş sınıflarda az da olsa olumlu katkısının olduğu ama çoğunlukla birleştirilmiş sınıfları olumsuz yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. İlkokul beşinci sınıfların yeni sistemle ortaokullara geçmesi ile birlikte ilkokullardaki öğrenci sayısının azalması, böylece birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin daha az öğrenciyle ilgilenmek zorunda olması birleştirilmiş sınıf öğretmenlerine de öğrencilerine de olumlu katkı sağlamaktadır. Ancak hazır bulunuşluk düzeyi yeterli olmayan 60 aylık öğrencilerin okula başlaması ise yeni eğitim sisteminin olumsuz sonuçlarındandır. Bu durum birden çok sınıfla ilgilenmek zorunda olan birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin işini daha da zorlaştırmaktadır.

Görüşme yapılan öğretmenler özellikle yeni eğitim sisteminin hiçbir hazırlık yokken bir anda uygulanmaya başlanmasından dolayı yeterli şekilde bilgilendirilmediklerini; kendileriyle aynı durumda olan öğretmenler ile fikir alışverişinde bulunarak uygulamalar yaptıklarını, bazı durumlarda yetersiz kaldıklarını ve bunlardan dolayı eğitim öğretimde aksaklıklar yaşandığını belirtmişlerdir.

Boz (2013), çalışmasını 2012 yılında yürürlüğe giren 4-4-4 yeni okul sisteminin ilkokul birinci sınıf düzeyinde getirdiği değişikliklerle öğretmenlerin karşılaştıkları zorlukları ortaya çıkarmak ve bu zorlukları etkileyen faktörler ile öğretmenlerin problemlerle başa çıkarken kullandıkları stratejileri saptamak amacıyla gerçekleştirmiştir. Veriler, Ankara ve Antalya illerinin belirli bölgelerindeki resmi ve özel okullarda çalışan 301 birinci sınıf öğretmeninden anket yoluyla toplanmıştır. Katılımcıların kişisel özellikleri

ile uyum ve hazırlık çalışmalarının uygulanmasında, birinci sınıf eğitim-öğretim programının planlama sürecinde, oyun ve fiziki etkinlikler dersini uygulamada, temel ve akademik becerileri kazandırmada ve sınıf yönetiminde karşılaştıkları sıkıntı, zorluk veya sorunlar frekans, yüzde ve aritmetik ortalamalarıyla sunulmuştur. Aynı zamanda, katılımcıların kişisel özelliklerinin bu sıkıntı, zorluk ve sorunlar üzerindeki etkisini incelemek amacıyla bir dizi tek yönlü varyans analizi ve bağımsız örneklem t- testi teknikleri kullanılmıştır. Sonuç olarak, öğretmenlerin 66-71 aylık öğrencilerle orta düzeyde sorun yaşarken 60-65 aylık öğrencilerle sık sık sorun yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda öğretmenlerin bu sorunlarla başa çıkmak için kullandıkları çeşitli yöntemler belirlenmiştir. Okulun türünün, sınıf mevcudunun, 60- 65 aylık ve 66- 71 aylık yaş gruplarının sınıf dağılımının, yaşanan sorunlar ile ilişkili olduğu saptanmıştır.

Katmer'in (2013) çalışmasının amacı 4-4-4 yeni eğitim sisteminde ortaokul yöneticileri ve öğretmenler arasındaki iletişim problemlerinin yönetici ve öğretmenler tarafından nasıl algılandığını belirlemektir. Araştırmanın örneklemini İstanbul ili Ataşehir, Ümraniye ve Çekmeköy ilçelerinde yer alan toplam 36 okulda görev yapan 618 yönetici ve öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanması amacıyla Ersoy (2006) tarafından geliştirilen ve araştırmacı tarafından yeniden düzenlenen anket kullanılmıştır. Araştırma verilerinin istatistiksel çözümlenmesinde SPSS 17.00 for Windows paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde ikiden fazla gruplar arasındaki farklılıkları tespit etmek amacıyla Kruskal-Wallis H-Testi ve iki grup arasındaki farklılıkların tespiti için de Mann-Whitney-U Testi kullanılmıştır. Öğretmen ve yöneticileri kapsayan olumlu iletişim konulu hizmetiçi eğitim faaliyetleri düzenlenmesi, ileri yaş grubu öğretmen ve yöneticiler ile düşük yaş grubu öğretmen ve yöneticileri bir araya getirip tecrübe paylaşımı sağlanması, ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde mesleki yönlendirme faaliyetlerine ağırlık vererek, öğretmenlik mesleğini isteyerek ve severek yapacak insanların istihdam edilmesi, yönetici ve öğretmenlerin olumlu iletişim becerilerini geliştirmek için maaş ve ücretlerinin artırılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Adıgüzel'in (2013), çalışması ilkokullarda ve ortaokullarda eğitimde 4-4-4 düzenlenmesinin işleyişi hakkında bu işi yapan asıl idareci ve öğretmenlerin uygulama esnasında karşılaştıkları güçlükleri ve düzenlemenin olumlu ve olumsuz yönlerini göstermek amacıyla hazırlanmıştır. Bu çalışma nicel araştırma modeline göre tasarlanmıştır. Bu araştırmanın evrenini 2012-2013 öğretim yılında İstanbul ili Kadıköy ilçesinde görev yapan ilkokul idarecileri oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem yoluna gidilmeyip evrenin

tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmış, alt problemlere ait veriler okullarda mesleki kıdem olarak çeşitli yıllardaki idarecilerin ankete katılmalarıyla toplanmıştır. İki demografik değişkenli anket verilerinde ilişkili gruplar t testi uygulanmış, ikiden fazla demografik değişkenin olduğu verilerde ise varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Anovaların anlamlı oldukları durumlarda tamamlayıcı testi olan Post Hoc (Scheffe) testi uygulanarak sonuçları tablolar halinde sunulmuştur. Okul yöneticilerinin niteliklerinin artırılması amacıyla süreklilik taşıyan hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenmesi, okul yöneticilerinin, öğretmenlerin, velilerin uygulamalarla ilgili daha çok bilgi alışverişinde bulunmalarının sağlanması, idarecilere, öğretmenlere eğitim sistemindeki son gelişmelerin, yeni çıkan mesleki yayınların tanıtılması ve 4-4-4 sürecinde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin sürece ilişkin düşüncelerinin alınması, beklentilerini ortaya koyabilmeleri için sağlıklı bir iletişim sürecinin sürdürülmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

Kılınç'ın (2014) araştırmasının amacı 4-4-4 eğitim modeline ilişkin öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmanın evrenini İstanbul ili Sarıyer ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Bu araştırmanın örneklemini Sarıyer ilçesindeki resmi ilkokullarda ve ortaokullarda görev yapan toplam 112 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma tarama modelidir. Araştırmanın veri toplama aracı olarak Helvacı ve arkadaşları (2012) tarafından geliştirilen "Değişimi Yönetme Bağlamında 4-4-4 33 Modeline İlişkin Görüşler Anketi" kullanılmıştır. Araştırmada iki bağımsız değişkenli verilerde t-testi uygulanmış, ikiden fazla demografik değişkenli verilerde ise varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Sonuç olarak, öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modeline ilişkin görüşlerinin, cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenleri bakımından anlamlı bir fark gösterdiği belirtilmiştir. Cinsiyet bakımından 4-4-4 eğitim modeline kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha az katıldıkları tespit edilmiştir. Mesleki kıdem açısından ise 26 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modeline ilişkin görüşlerinin ortalamaları diğerlerine göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu vurgulanmıştır. Diğer altı gruptaki öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modeline ilişkin görüşlerinin ortalamaları 'olumsuz' düzeyinde iken 26 ve üzeri yıla sahip öğretmenlerin görüşleri ise 'tarafsız' düzeyindedir. Branş ve yaş değişkenleri bakımından ise anlamlı bir farklılık görülmediği sonucuna varılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modeline ilişkin görüşlerinin "olumsuz" düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.8. İlkokula Başlama Yaşı İle İlgili Araştırmalar

İlkokula başlama yaşı ile ilgili incelenen araştırmalar; amaç, yöntem ve sonuç bakımından incelenmiş, tarihsel olarak sıralanmıştır.

Karbuğa'nın (2011) çalışmasında, ilköğretim birinci sınıfa başlama yaşının ilköğretim okul yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modeline uygun düzenlenmiştir ve bağımsız değişkenlerinin sonuç üzerindeki etkisini test etmek amacıyla ilişkisel tarama yapılmıştır. Araştırma örneklemini Erzurum iline bağlı on farklı ilçede görev yapan 55 yönetici ve 178 öğretmen, toplam 232 katılımcı oluşturmaktadır. Veriler, uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde ki-37 kare analizi uygulanmıştır. Araştırma ile ilköğretim birinci sınıfa başlayacak öğrencinin, sadece takvim yaşına bakılmaması, öğrencinin, sosyal, fiziksel, zihinsel özelliklerinin de dikkate alınması gerektiği sonucuna varılmıştır. Velilerin okulöncesi eğitimin yararları hakkında bilgilendirmesi ve çocuğunu okulöncesi eğitime göndermesi için teşvik edilmesi, öğrencinin ilköğretime başlamadan önce kazanması gereken özelliklerin ve göstermesi gereken davranışların belirlenmesi, aile yapısının (anne ve babanın eğitim düzeyi, maddi olanakları, çocuğa karşı tutumları ve aralarındaki ilişkileri...vb.) çocuk üzerindeki etkilerinin analiz edilip velilerin ve öğretmenlerin bu konu hakkında detaylı bilgilendirilmesi, ilköğretime alınacak öğrencinin sosyal hayatının okulöncesi eğitimle beraber incelenmesi, birinci sınıf okutacak öğretmene öğrencinin durumu hakkında bilgi verilmesi, ilköğretime başlayacak öğrencinin hazır olup olmadığının aile ile birlikte belirlenmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

Kartal'ın (2013) çalışmasında okula başlama yaşının düşürülmesinin eğitim politikaları açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma, 2011-2012 öğretim yılı bahar döneminde Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan 89 öğretmen adayı üzerinde yapılmıştır. Katılımcılara açık uçlu sorular sorulmuş, cevaplar yazılı olarak alınmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Sonuç olarak, bu dönemdeki çocukların oyun döneminde oldukları ve okula başlamalarının oyundan kopmalarına neden olacağı, öz bakım becerilerinin ve parmak kaslarının yeterince gelişmediğinden çocukların kalem tutamayacakları ve öğrenme hızlarının yavaş olacağı, bu yaş çocukların psikomotor, zihinsel, duygusal gelişimlerinin düşük olduğu, hazır bulunuşluk düzeylerinin düşük olacağı ve okulöncesi eğitim yaygın olmadığından okula hazır olmadıkları, 40 dakikalık derslerde bu çocukların oturmalarının ve dikkatlerini derse

vermelerinin mümkün olmadığı, erken yaşta okula başlamalarının erken yaşta okuldan soğumalarına neden olacağı, çocukların aileden bu yaşta koparılmasının çeşitli uyum sorunlarına neden olacağı belirlenmiştir. Beş yaşında okula başlama uygulamasının yeni bir uygulama olduğundan uygulamanın yerindeliliğinin alanda yapılacak çalışmalara bağlı olduğu, ancak öğretmen yetiştirme programlarının buna göre yeniden düzenlenmesinin bir zorunluluk olduğu vurgulanmıştır.

Tatal'ın (2013) araştırmasında okula başlama yaşının öğrencilerin ilk okuma-yazma başarılarına etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, tarama modelindedir. Araştırma Diyarbakır ili merkez Kayapınar ilçesinden amaçlı örnekleme tekniğiyle seçilen, beş farklı ilkokulun birinci sınıflarından iki şubede öğrenim gören toplam 432 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Betimsel nitelikte olan bu çalışmada gerekli olan veriler öğrenci bilgi formu, okuma ölçeği, yazma ölçeği ve okuduğunu anlama testiyle toplanmıştır. Verilerin analizinde t-testi, tek faktörlü varyans analizi ve iki faktörlü varyans analizinden yararlanılmıştır. 60-66 aylık olan öğrencilerin ilk okuma ve yazma, okuduğunu anlama başarılarının, 67-72 aylık ile 73 aylık ve daha büyük olan öğrencilerden daha düşük olduğu, kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin ilk okuma-yazma ve okuduğunu anlama başarıları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı, okulöncesi eğitim alan öğrencilerin ilk okuma-yazma ve okuduğunu anlama başarılarının, okulöncesi eğitim almayanlardan daha yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kılıç (2014), çalışmasında ilkokul birinci sınıfa devam eden 60-66-72 aylık öğrencilerin dil becerilerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma tarama modelindedir. Araştırmada, dört temel dil becerisini (dinleme-konuşma-okuma-yazma) kapsayan dil becerileri ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmanın örnekleme, 2012-2013 öğretim yılında İstanbul ilindeki 8 ilçeden (Ataşehir, Bayrampaşa, Bağcılar, Beylikdüzü, Büyükçekmece, Esenler, Küçükçekmece, Sultangazi) sosyo-ekonomik durumları göz önünde bulundurularak seçilen on okulda birinci sınıfa devam eden 60-66-72 aylık 418 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, 72 ay ve üzeri öğrencilerin dil becerileri düzeyinin, 66-72 aylık öğrencilere göre; 66-72 aylık öğrencilerin dil becerileri düzeyinin de 60-66 aylık öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda, 60-66-72 aylık öğrencilerin dil becerileri düzeyinde 72 ay ve üzeri öğrenci grubu lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, ilkokul birinci sınıfa devam eden öğrencilerin dil becerilerinde (dinleme, konuşma, okuma, yazma) okul öncesi eğitim alma durumuna göre anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Aslan (2014), çalışmasında 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunu uygulayan birinci ve ikinci sınıf okutan sınıf öğretmenlerinin görüşlerini saptayarak 60 aylık çocukların okula başlamaları ve 60-72 aylık çocukların aynı sınıfta bulunmalarının ortaya çıkardığı sorunları belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Bitlis ilinde, Milli Eğitim Bakanlığına ait ilkokullardaki birinci ve ikinci sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılarak toplanmıştır. Nicel verilerin (anketin tümü) analizi bilgisayar ortamında yapılmış ve bazı verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama gibi betimsel istatistiklere yer verilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen görüşlerine göre 60-72 aylık çocukların gelişim durumları incelendiğinde okula başlamada takvim yaşının yeterli olmadığı bunun yanında çocukların zihinsel, sosyal, bedensel, duygusal açıdan olgunlaşması gerektiği, okulöncesi eğitime devam eden çocukların daha başarılı oldukları ve ailelerin çocuk gelişimi hakkında bilgilendirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. 60-72 aylık çocukların okula uyum konusunda öğretmenleri ve arkadaşlarıyla iletişim sıkıntısı yaşadıkları, ailelerinden zor ayrıldıkları, yazma becerisi ve kendini ifade becerisi konusunda zorlandıkları, birinci sınıf uyum kitapları ve birinci sınıf programının çocukları zorladığı, bu yaştaki çocukların öz bakım becerilerini yapamadıkları tespit edilmiştir. 60-72 aylık çocukların öğretim sürecinde sınıf öğretmenlerinin çocukların seviyesine indiği ve çocukların ihtiyaçlarını bildikleri, bu dönemdeki çocukların okula iyi başlamalarının gelecekteki eğitimlerini etkilediği, sınıflarda aynı yaş grubunun bulunması gerektiği, 2012’de uygulanan ayrı yaş grubunun aynı sınıfta bulunmasının sıkıntılara sebep olduğu, 60 aylık çocukların anasınıfına gitmesi gerektiği belirlenmiştir. Ayrıca ilkokula başlarken okul olgunluk testleri ile öğrencilerin hazır bulunuşluk durumlarının değerlendirilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

2.9. Eğitimde Değişim ve Yenilik

Eğitim kurumları ve eğitime ilişkin düzenlemeler toplumun bütün kesimlerini çok yakından ilgilendirmektedir. Özellikle eğitimde halen belli aşamaları kaydetmemiş Türkiye gibi ülkelerde eğitim ve eğitimden yoksun kalmış insan sorununun derinleştiği bilinmektedir. Tezcan’a göre eğitim sistemimizin düzeltilmesi çalışmalarında, çeşitli ülkelerin benzer sorunlar karşısındaki tutumlarının öğrenilmesinde ve ülke gerçeklerine uygun bir eğitim sistemi modelinin geliştirilmesinde eğitim sosyolojisinin büyük katkısı

vardır.¹ Toplumsal yaşamın gelişen yapısı eğitimle dokunur. Eğitim bireyin doğal yaşamına programlı şekilde müdahale ederek onu gelişen ve değişen bir bireye dönüştürmektir.

Şişman, eğitimle ilgili bütün planlı faaliyetlerin, belirli amaçlara ulaşmak ve belirli işlevleri gerçekleştirmek için olduğunu söyleyerek, eğitim sistemlerinin dayandığı belirli bir eğitim felsefesi, bu felsefeye göre teorik olarak yetiştirilmesi tasarlanan bir insan tipi ve oluşturulmak istenen bir toplum modeli olduğunu savunmaktadır. Ayrıca günümüzdeki eğitimin, özellikle zorunlu eğitimin, bir kamu politikası olarak planlanıp uygulandığını dile getirmektedir.

Şahin, modern üstü dünyanın siyasal, ekonomik, eğitim, kültürel ve özellikle sosyal alandaki baş döndürücü hızlı değişim ile tanındığını ve bu hızlı değişimin toplumsal dinamiklerinin, eğitimi ve okulu etkilediğini söylemektedir. Eğitimde değişimi gerçekleştirmenin sanıldığı kadar kolay olmadığını söyleyen Gülerüz, nasıl ki eğitim uzun vadeli bir yatırımsa, değişimin sonuçları da uzun bir süre sonunda gözlenebildiğini söylemektedir.

Eğitimde yapılacak yenilikler ile sağlıklı bir sonuca ulaşmak için, yeniliği eğitimin fiilen uygulandığı ortamlardan başlamak ve bu işi birinci derecede uygulanan kişilerle sağlıklı bir iletişim sağlamak gerekmektedir. Özcan'a göre eğitim, uygulamalı bir bilim alanıdır. Bu nedenle eğitim problemlerine masa başında ve kâğıt üzerinde değil, problemin kaynağında, okulda ya da eğitim sisteminin bütününde çözüm aramak gerekir. Toplumun bütün bireylerinin sistemli şekilde eğitilebilmesi için okullara ihtiyaç duyulmuştur. 21. Yüzyılda, eğitim kurumları olan okulları, amaçları doğrultusunda geliştirmek, yaşam alanını genişletmek, eğitim görenlerin doyumunu ve mutluluğunu sağlamak zor bir süreç olarak ortaya çıkmaktadır. Okullar, bilgi toplumlarında karmaşık ve disiplinler arası kurumlar haline gelmiştir. Bu kurumlar zaman içinde değişim ve yeniliğe ihtiyaç duymaktadır. Bu değişim ve yenilik sürecini başarılı bir şekilde tamamlamak için eğitim kurumları içindeki grup dinamiğine ihtiyaç duyulmaktadır.

2012 yılında Türkiye'deki eğitim sistemi kapsamlı yenilikler yaşadı. 18. Milli Eğitim Şurasında; "Zorunlu eğitim öğrencilerin yaş grupları ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak; 1 yıl okul öncesi eğitim, 4 yıl temel eğitim, 4 yıl yönlendirme ve ortaöğretime hazırlık eğitimi ve 4 yıl ortaöğretim olmak üzere öğrencilere farklı ortamlarda

eğitim almaya fırsat verecek şekilde 13 yıl olarak düzenlenmelidir" şeklinde bir karar alınarak, 4+4+4 eğitim sisteminin getirileceği sinyali verilmiştir. Bu çerçevede 6287 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla eğitim sisteminde köklü değişikliklere gidilmiştir. Bu kanunla getirilen ve kamuoyunda 4+4+4 olarak bilinen yeni eğitim sistemi ile eğitim kademelerinde yapılan değişiklikler mevcut sistemi tamamen değiştirmiştir. Yeni yapıya bağlı olarak yöneticilerin rol ve sorumlulukları daha da artmıştır. Bu süreçte tutarlı, çalışmalarını planlama çerçevesinde yapan ve önceliklerini belirleyerek hareket eden eğitim yöneticilerine ihtiyaç duyulacağı şüphesizdir.

2.10. Türkiye’de Eğitim Sisteminin Yapılanmasıyla İlgili Gelişmeler

Cumhuriyet’in ilanıyla birlikte önemi artan ilköğretimin ne kadar süre zorunlu olacağı ve hangi kurumlarda gerçekleştirileceği hep tartışma konusu olmuştur (Güven, 2010). Zorunlu eğitimin süresi çağdaş toplumların ulaştığı seviyeye uzun yıllar çıkarılamamıştır. Zorunlu eğitim Cumhuriyetin ilk yıllarında 3 yıl olarak uygulanmış daha sonra 5 yıla çıkarılmış ve bu uygulama uzun yıllar devam etmiştir. Bununla birlikte ülkemizin gelişmiş ülkeler konumuna gelebilmesi için zorunlu eğitimin süresinin artırılması sürekli tartışılmış 1973 yılında çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile zorunlu eğitim kesintisiz 8 yıl olarak yasalaşmıştır.

Temel eğitim ya da ilköğretimin amacı bireye yaşadığı çağın gereklerine ve toplumun beklentilerine uygun bilgi, beceri ve davranışları kazandırmaktır. Bu yönüyle temel eğitimden bir toplumun bütün kültürel birikim ve değerlerini geliştirmesi, gelecek kuşaklara aktarması beklenir. Bir diğer beklenti ise bireylerin niteliklerini geliştirerek gelecekteki mesleklere hazırlamasıdır. Dünyadaki birçok ülkede temel eğitim bu özelliklerinden dolayı her birey için zorunlu hale getirilmiştir. Zorunlu eğitimin ne kadar süre verileceği ise ülkelerin eğitime katılımı, gelişmişlik düzeyi ve nüfus artışı gibi etkenlere bağlıdır. Zorunlu eğitim, çocuğun belli bir yaşa girince; eğitime başlamasını zorunlu kılan, yani devletin vatandaşını görmekte yükümlü kıldığı eğitimin süresini içerir ve devletin belirlediği yüklenim anlamına gelir. Bu nedenle zorunlu eğitim sadece belli yaş grubuna giren çocuklar için değil, bu temel bilgi ve becerilere gereksinim duyan her vatandaş için düşünölmüş bir eğitimidir (Güven, 2012).

Bir öğrencinin okuma-yazma ile sayısal düşünme ve çözüm yetenekleri açısından ilk adımları attığı, toplumsal hayata ilişkin bilgileri ana hatlarıyla kavradığı, ailesi, milleti ve ülkesine karşı temel değerleri özümsemiştiği, çeşitli alanlardaki bilgisini oluşturmaya başladığı bu dönem öğrencinin öğrenim hayatının başarısının anahtarıdır. Ülkemizde eğitim sisteminin işleyişine ilişkin temel esasların düzenlendiği 24/06/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 7. maddesinde ilköğretimin her Türk vatandaşının hakkı olduğu belirtilirken, 22. maddesinde ilköğretimin 6-14 yaşları arasındaki kız ve erkek çocukları kapsadığı ve parasız olduğu, 24. maddesinde ise 8 yıllık ilköğretimin “kesintisiz” yapılacağı hüküm altına alınmıştır. Fakat 24. madde 1997 yılına kadar “kesintili” olarak uygulanabilmiş ve yeniden (20.02.2012 tarihli TBMM’ye sunulan Kanun Değişikliği Teklifi ile 11.04.2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 4+4+4 şeklinde yasalaşmıştır), kesintisiz 8 yıllık ilköğretim uygulaması geçici bir maddeyle ileri bir tarihe ertelenmiştir. 1996 yılında toplanan 15. Milli Eğitim Şura’sında, 8 yıllık kesintisiz eğitime geçilmesi büyük oy farkıyla kabul edilmiştir (Okçabol, 2012). 18 Ağustos 1997 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 4306 sayılı kanunla “ilköğretim kurumları 8 yıllık okullardan oluşur belirlenmesi kesinleşmiş (Resmi Gazete,18.08.1997 tarih ve sayılı 23084. s.2) ve 1997-1998 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Böylece Milli Eğitim Sistemi içerisinde bulunan ilkokullar ve ortaokullar 8 yıllık ilköğretim okuluna dönüştürülmüştür.

2012 yılına gelindiğinde Eğitim Sisteminde Değişime duyulan ihtiyaca ilişkin olarak sendikalar şu önerileri ileri sürmüşlerdir. Eğitim Sendikalarından Türk EğitimSen 1+5+3+4 (okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise) olmak üzere 13 yıl zorunlu eğitimi önermektedir (Türk Eğitim-Sen, 2012). Eğitim Sendikalarından Eğitim-Sen 2+9+4=15 yıllık kesintisiz eğitim önermektedir. Bu öneride 2 yılı okulöncesi, 9 yılı temel eğitim, 4 yılı ortaöğretim olacak şekilde yapılacak bu düzenlemede 9. ve 10. Sınıf mesleki yöneltme sınıfları olarak öngörülmektedir (Eğitim-Sen, 2012). Eğitim Sendikalarından Eğitim-Bir-Sen ise yükseköğretim öncesi eğitim sürecinin 1+4+4+4 (okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise) şeklinde 13 yıl olması yönündeki önerilerinin kabul edilerek şura kararına dönüştüğünü ifade etmektedir. Ayrıca Eğitim-Bir-Sen’in önerileri doğrultusundaki 18 Milli Eğitim Şurası kararı esas alınarak milletvekillerince hazırlanan kanun teklifi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı’na sunulmuştur. (Eğitim-Bir-Sen 2012).

4+4+4 Eğitim sistemi 30.03.2012’de TBMM de kabul edilen ve 11 Nisan 2012 tarih ve 28261 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 6287 sayılı “İlköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun” da şu şekilde yer almıştır:

MADDE 1 – 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 3’üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 3 – Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5

yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 13 yaşını bitirip 14 yaşına girdiği yılın öğretim yılı

sonunda biter.”

MADDE 2 – 222 sayılı Kanunun 7’nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7 – İlköğretim; 1 inci maddede belirtilen amacı gerçekleştirmek için kurulmuş dört yıl

sürelili ve zorunlu ilkokul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokuldan oluşan bir Milli Eğitim ve Öğretim Kurumudur.”

MADDE 3 –222 sayılı Kanunun 9’uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İlköğretim kurumlarının ilkokul ve ortaokul olarak bağımsız okullar hâlinde kurulması esastır.

Ancak imkân ve şartlara göre ortaokullar, ilkokullarla veya liselerle birlikte de kurulabilir.”

MADDE 6 – 222 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11 – Bu maddenin yayımı tarihinde ilköğretim kurumlarının 5, 6, 7 ve 8 inci

sınıflarında eğitim görenler eğitimlerini bu kurumlarda tamamlar.

Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili usul ve esaslar Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenir; Bakanlık

bu maddenin uygulanmasıyla ilgili düzenlemeleri il, ilçe ve okul bazında yapmaya yetkilidir.”

MADDE 7 – 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 22’inci maddesi

aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 22 – Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5

yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 13 yaşını bitirip 14 yaşına girdiği yılın öğretim yılı

sonunda biter.”

MADDE 8 – 1739 sayılı Kanunun 24’üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 24 – İlköğretim kurumlarının ilkokul ve ortaokul olarak bağımsız okullar halinde kurulması esastır. Ancak imkan ve şartlara göre ortaokullar, ilkokullarla veya liselerle birlikte de

kurulabilir.

MADDE 9 – 1739 sayılı Kanununun 25’inci maddesinin mülga birinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“İlköğretim kurumları; dört yıl süreli ve zorunlu ilkokullar ile dört yıl süreli, zorunlu ve farklı

programlar arasında tercihe imkân veren ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarından oluşur. Ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarında lise eğitimini destekleyecek şekilde öğrencilerin yetenek, gelişim ve tercihlerine göre seçimlik dersler oluşturulur. Ortaokul ve liselerde, Kur’an-ı

Kerim ve Hz. Peygamberimizin hayatı, isteğe bağlı seçmeli ders olarak okutulur. Bu okullarda

okutulacak diğer seçmeli dersler ile imam-hatip ortaokulları ve diğer ortaokullar için oluşturulacak

program seçenekleri Bakanlıkça belirlenir.” (Resmi Gazete, 2012).

6287 sayılı kanunla getirilen 4+4+4 sistemi gereğince okul olarak her üç kademenin de fizikî bakımdan bağımsız “ilkokul, ortaokul ve lise” olması esastır (MEB, 2012a). 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda aynı şekilde düzenlenen 5 yaşını o yılın Eylül ayı sonunda dolduran öğrenciler ilkokula başlar hükmü gereğince, 2012–2013 öğretim yılından itibaren esasen 30 Eylül 2012 itibarıyla 60 ayını dolduran çocukların ilkokula başlamaları gerekmektedir. Eğitim bölgelerinde ilkokul ve ortaokul olarak belirlenen okullara kayıt sistemi sadece ilkokullara yeni kayıt olacak 1. sınıflar ile ortaokullarda 5. sınıf öğrencilerinin tamamı için e-okul sisteminden yapılması esas olarak kabul edilmiştir (MEB, 2012b). MEB Talim Terbiye Kurulu tarafından 2012-2013 Eğitim ve Öğretim Yılından itibaren birinci ve beşinci sınıflardan başlanmak üzere kademeli olarak uygulanacak olan 25.06.2012 tarihli ve 69 sayılı kararı ile kabul edilen “İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi” önemli değişiklikleri içermektedir. Çizelgeye göre, ilkokul birinci sınıfta Türkçe dersine ayrılan haftalık süre 10 ders saatidir (MEB, 2012a). 6287 sayılı kanunla getirilen 4+4+4 sisteminde eğitim programları da kademeli olarak yenilenmeye devam etmektedir. İlkokullarda, ilköğretim 2 - 4. sınıflarında okutulan program yine okutulmaya devam etmiştir. Ancak 1. sınıf programlarında yeni yaş durumu da dikkate alınarak bu yaş durumuna uygun gerekli düzenlemeler yapılmıştır (Sarpkaya ve diğ., 2012).

Tablo 1.Eğitim Yöneticilerinin kişisel bilgilerine göre dağılımları.

		F	Y
Cinsiyet	Bay	125	%94,7
	Bayan	7	%5,3
Yaş durumu	30-40	94	%71,2
	41-50	27	%20,5
	51-60	10	%7,6
	61-65	1	%8
Yöneticilik yılı	0-5	81	%61,4
	6-10	19	%14,4
	16-20	14	%10,6

Çalışmaya katılan 132 eğitim yöneticisinden 125' erkek (%94,7), 7 si bayan (%5,3) yöneticiden oluştuğu, 94'ü 30-40 (% 71,2) yaş grubunda, 27 'si (%20,5) 41-50 yaş gurubu 10'u (%7,6) 51-60 yaş grubunda ve 1kişi ise (% 0,8) 61-65 yaş gurubunda görev yaptığı, 81'i (% 61,4) 0-5 yıl, 19'u (% 14,4) 6-10 yıl, 18'i (% 13,6) 11-15 yıl ve 14' ü (% 10,6) 16-20 yıl ve üzeri hizmete süresine sahip olduğu görölmektedir.

4+4+4 (12 yıllık) zorunlu eğitim ölkemizin sosyo-ekonomik hazır oluş düzeyi açısından sizce uygun mu? Sorusuna çalışmaya katılan 132 eğitim yöneticisinin 53'ü (% 40,2) evet derken 79'u (% 59,8) hayır demiştir.

İlgili soruya hayır diyen eğitim yöneticilerinin oranının daha yüksek olduğu görölmüştür. Hayır, cevabının gerekçeleri incelendiğinde; (a) Fiziki altyapının yetersizliği, (b) Bölgelerarası sosyoekonomik farklılıklar ve dar gelirli aileler için zorlukların yaşanması, (c) İlköğretimden sonra çalışma hayatına atılan çocukların aile bütçesine katkıda bulunamaması, (d) Pilot uygulama yapılmadan ve toplum yeterince bilgilendirilmeden uygulanmaya geçilmesi, (e) Personel yetersizliği ve personel hareketliliği, (f) İkili öğretim ve taşımali eğitimin artması, (g) Mevzuatın yeni sistemin paralelinde düzenlenmemesinin sorun olacağı düşüncesi ortaya konulmuştur.

4+4+4 (12 yıllık) zorunlu eğitim sisteminin eğitim psikolojisi ve eğitimin işlevi açısından olumlu görüyor musunuz? Sorusuna ankete katılan 132 eğitim yöneticisinin 94'ü (% 71,2) evet derken 38'i (% 28,8) hayır demiştir.

İlgili soruya evet diyen eğitim yöneticilerinin oranının daha yüksek olduğu görülmüştür. Evet, cevabının gerekçeleri incelendiğinde; (a) Aynı yaş grubundaki öğrencilerin aynı ortamda eğitim görmeleri, eğitim psikolojisi açısından olumlu oluşu, (b) İş çeşitliliğinin azalması eğitimi yönetimini daha kolay hale gelmesi/gelebileceği, (c) 8 yıllık kesintisiz eğitimin getirdiği hazır bulunmuşluk durumunun yeni sisteme olumlu katkıları, (d) Yeni yapıda hedeflenen esnek program anlayışı ve öğrencilerin gelişim özellikleri esas alınarak kademelendirme, (e) Ortaokuldan sonra küçük yaşta çocukların çalıştırılmasının önüne geçilerek, okumak isteyen çocukların eğitimlerine devam etmeleri sağlanması, bu durumda ortaöğretimde okuma oranının artırılması, (f) Her 4 yılın sonunda mezuniyet belgesinin verilmesi öğrenci psikolojisi açısından kademe atlama hissine olumlu etkileri olduğu ortaya konulmuştur.

4+4+4 (12 yıllık) zorunlu eğitimin sisteminin, bireylerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerinin gerektirdiği yönlendirmeyi mümkün kılacak şekilde düzenlendiğini düşünüyor musunuz? Sorusuna ankete katılan 132 eğitim yöneticisinin 52'si (% 39,4) evet derken, 80'ni (% 60,6) hayır demiştir.

İlgili soruya hayır diyen eğitim yöneticilerinin oranının daha yüksek olduğu görülmüştür. Hayır, cevabının gerekçeleri incelendiğinde; (a) Sınav sistemi sonucu Anadolu ve fen liselerine gidemeyen öğrencilerin zorunlu olarak meslek liselerine yönlendirmesinin daha yoğun yaşanacak olması, (b) Okumak istemeyen öğrencilerin okul içerisinde disiplin sorunları oluşturması sonucu eğitim ortamının bozulması, (c) Öğrencilerin isteği ile değil de ailelerin yönlendirmesi ile seçmeli derslerin belirlenmesi, (d) Bakanlık bünyesinde yeterli uzman kadro ile zorunlu eğitim sisteminin bireylerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olarak oluşturulduğuna inanmama, (e) Yeni sistemin öğrencilerin yeteneklerini ölçen uygun bir sistem getirmediği düşüncesi, (f) Ders sayısının azaltılması yerine fazlalaştığı gibi gerekçeler ortaya konulmuştur.

Eğitim yöneticilerinin verdiği bilgiler ışığında konu değerlendirildiğinde 4+4+4 (12 yıllık) zorunlu eğitim sisteminin eğitim psikolojisi ve eğitimin işlevi açısından olumlu ve gerekli olduğu kanaati ortaya çıkmıştır. Ancak yeni eğitim sistemine ülkemizin sosyoekonomik hazır oluş düzeyi bakımından hazır olmadığı ve yenilenen programların bireylerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerinin gerektirdiği yönlendirmeyi mümkün kılacak şekilde tam olarak düzenlenmediği anlaşılmaktadır.

Tablo 2. Eğitim Yöneticilerinin Eğitimde okula başlama yaşı ile ilgili görüşleri

Okula Başlama Yaş Durumu	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Ailelere göre çocukların okula erken başlamaları, hayata erken atılacakları anlamına geliyor.	26 %19	35 %27	8 %6	36 %27	27 %20
60-66 aylık öğrenciler 1. sınıfa değil de okul öncesine yönlendirilmelidir.	12 %9	19 %14	8 %6	42 %32	51 %39
Bilişsel ve bedensel gelişimlerdeki yetersizlikler çocuklarda uyum problemine yol açmaktadır.	14 %11	11 %8	7 %5	39 %30	61 %46
Farklı yaş grubundaki çocuklar, farklı mekânlarda eğitim görebilirler.	18 %14	14 %11	9 %7	47 %36	44 %33
Müfredat öğrencinin seviyesine uygun olduğu için öğrenci küçük yaşta okula başlayabilir.	27 %21	49 %37	20 %15	24 %18	12 %9

Tablo 2 incelendiğinde eğitim yöneticilerinin, eğitimde okula başlama yaş durumu ile ilgili sorulara verilen cevaplarda; Ailelere göre çocukların okula erken başlamaları, hayata erken atılacakları anlamına geliyor ifadesine **katılıyorum** ve **katılmıyorum** oranlarının yaklaşık olarak eşit olduğu düzeyde görüş bildirmişlerdir. 60-66 aylık öğrencilerin 1. sınıf yerine okul öncesine yönlendirilmesi gerektiği, bilişsel ve bedensel gelişimlerdeki yetersizliklerin çocuklarda uyum problemine yol açtığı, farklı yaş grubundaki çocukların farklı mekânlarda eğitim görmeleri gerektiği ifadelerine **katılıyorum** düzeyinde görüş bildirilmiştir. Müfredatın öğrencinin seviyesine uygun olmadığı için küçük yaşta okula başlayabilir ifadesine **katılmıyorum** düzeyinde görüş bildirilmiştir. Bu yöndeki görüşler zorunlu eğitim yaşının (1. Sınıfa kayıt) aşağıya çekilmesinin olumlu olmadığını ortaya konmuştur.

2.11. Çocukların Okula Başlama Yaşlarının Öne Alınmasına İlişkin Görüşler

Aşağıda yer alan **Tablo 3**'de birinci sınıf öğretmenlerinin çocukların okula başlama yaşlarının öne alınmasının; ilk okuma ve yazmaya başlama süreci ve programın uygulanması açısından ne gibi farklılıklar getirdiğini düşündüklerine ilişkin görüşleri frekans olarak sunulmuştur.

Tablo 3. Çocukların okula başlama yaşlarının öne alınmasına ilişkin görüşler:

No	Görüşler	f
İlk okuma ve yazmaya başlama süreci açısından		
1	İlkokul birinci sınıfta aralarında neredeyse iki yaşa yakın farklılıklar bulunan öğrencilerin olması ilk okuma-yazma çalışmalarına hazırlık, başlama ve ilerleme çalışmaları açısından büyük farklılıklar yaratmıştır.	32
2	El ve parmak kas becerilerini geliştirmek ve ilk okuma yazmaya hazırlığı pekiştirmek amacıyla Türkçe programına çok sayıda resim boyama çalışmaları, çizgi çalışmaları eklenmiştir.	25
3	Yaşın öne alınması programda ilk okuma ve yazmaya hazırlık çalışmalarının daha uzun süre zaman ayrılmış olması okuma yazma çalışmalarının geç başlanmasına sebep olmuştur.	13
4	İlk okuma-yazma eğitimine çok erken(küçük yaşta) başlanmıştır.	11
5	İlkokul birinci sınıf programı 4+4+4 eğitim sistemine göre yeniden düzenlendiği için programı uygulayacak öğretmenlerin hizmet içi eğitimden geçirilmemiş olması biz uygulayıcılar açısından bir olumsuzluk olarak görülmektedir.	5
6	Okul öncesi eğitimi almamış çocukların ilk okuma ve yazma çalışmalarında önemli eksiklikleri ortaya çıkmaktadır.	3
Programın uygulanması açısından		
1	Programda çok fazla değişiklik olmuş ek çalışmalar getirilmiş. Yapılacak çalışmaların süresi ertelenmiştir.	29
2	Okula başlama yaşının öne alınması süresi programın uygulanma aşamasında ciddi farklılıklar yaratmamıştır.	17
2	Programda daha çok oyuna yönelik değişiklikler olduğunu gördüm.	15
4	Herhangi bir değişiklik olduğunu düşünmüyorum.	14
5	Yaşı küçük çocukların zaruri ihtiyaçlarını tek başlarına giderememesi bununla ilgili yardımcılar olmayışı öğretmenin bakıcı duruma düşmesine neden olmuştur. Bakıcılıkla uğraşan öğretmen öğrenme sürecini yönetirken sıkıntılara düşmüştür. Programı uygulayamamıştır.	9
6	Birinci sınıf öğrencileri anlama, algılama, ifade ve psikomotor davranışları programa uygun olarak tam olarak gerçekleştirememektedirler.	5

Tablo 3'de görüldüğü gibi birinci sınıf öğretmenlerinin çocukların okula başlama yaşlarının öne alınmasının; ilk okuma ve yazmaya başlama süreci açısından ne gibi farklılıklar getirdiğini düşündüklerine ilişkin olarak araştırmaya katılan ilkokul birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenleri tarafından en sık dile getirilen görüşler: “İlkokul birinci sınıfta aralarında neredeyse iki yaşa yakın farklılıklar bulunan öğrencilerin olması ilk okuma-yazma çalışmalarına hazırlık, başlama ve ilerleme çalışmaları açısından büyük farklılıklar yaratmıştır” (n=32), “El ve parmak kas becerilerini geliştirmek ve ilk okuma yazmaya hazırlığı pekiştirmek amacıyla Türkçe programına çok sayıda resimboyama çalışmaları, çizgi çalışmaları eklenmiştir” (n=25), “Yaşın öne alınması programda ilk okuma ve yazmaya hazırlık çalışmalarının daha uzun süre zaman ayrılmış olması okuma yazma çalışmalarının

geç başlanmasına sebep olmuştur” (n=13), “İlk okuma-yazma eğitimine çok erken(küçük yaşta) başlanmıştır” (n=11), “İlkokul birinci sınıf programı 4+4+4 eğitim sistemine göre yeniden düzenlendiği için programı uygulayacak öğretmenlerin hizmet içi eğitimden geçirilmemiş olması biz uygulayıcılar açısından bir olumsuzluk olarak görülmektedir” (n=5) ve “Okul öncesi eğitimi almamış çocukların ilk okuma ve yazma çalışmalarında önemli eksiklikleri ortaya çıkmaktadır” (n=3) olmuştur. Bu tabloda görüşler birinci sınıf öğretmenlerinin çocukların okula başlama yaşlarının öne alınmasının; ilk okuma ve yazmaya başlama süreci açısından büyük sorunlar yarattığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 3’de görüldüğü gibi birinci sınıf öğretmenlerinin çocukların okula başlama yaşlarının öne alınmasının; programın uygulanması açısından ne gibi farklılıklar getirdiğini düşündüklerine ilişkin olarak araştırmaya katılan ilkokul birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenleri tarafından en sık dile getirilen görüşler: “Programda çok fazla değişiklik olmuş ek çalışmalar getirilmiş. Yapılacak çalışmaların süresi ertelenmiştir.” (n=29), “Okula başlama yaşının öne alınması süresi programın uygulanma aşamasında ciddi farklılıklar yaratmamıştır” (n=17), “Programda daha çok oyuna yönelik değişiklikler olduğunu gördüm” (n=15), “Herhangi bir değişiklik olduğunu düşünmüyorum” (n=14), “Yaşı küçük çocukların zaruri ihtiyaçlarını tek başlarına giderememesi bununla ilgili yardımcıları olmayışı öğretmenin bakıcı duruma düşmesine neden olmuştur. Bakıcılıkla uğraşan öğretmen öğrenme sürecini yönetirken sıkıntılara düşmüştür. Programı uygulayamamıştır” (n=9) ve “Birinci sınıf öğrencileri anlama, algılama, ifade ve psikomotor davranışları programa uygun olarak tam olarak gerçekleştirememektedirler” (n=5) olmuştur. Bu tabloda görüşler birinci sınıf öğretmenlerinin çocukların okula başlama yaşlarının öne alınmasının; programın uygulanması açısından büyük sorunlar yarattığı şeklinde yorumlanabilir.

2.12. İlköğretim Okullarının Ayrışması

Çalışma kapsamında görüşülen idareci, öğretmen ve veliler, ilköğretim okullarının ilk ve ortaokul olarak ayrışmasını, benzer yaş gruplarının aynı okula devam etmesini ve fiziki ortamı kullanmasını genel olarak oldukça olumlu karşılamışlardır. Yasanın getirdiği en önemli düzenlemelerden biri, ilk ve ortaokulların ayrışması olmasına rağmen, çalışmanın uygulandığı tüm illerde ilk ve ortaokulların tamamen ayrışmadığı görülmüştür. Bazı ilk ve ortaokul öğrencileri halen aynı bina ve mekânları kullanmaya devam etmektedir. Birçok ilde okullar kademeli bir şekilde ayrışmaya; bu tür okullardaki ilkokul ve ortaokul öğrencileri

halen birlikte bulunmaya devam etmektedir. Bununla birlikte, aynı mahallede ya da benzer sosyoekonomik yapıya sahip çevrelerdeki okulların ayrışmasında herhangi bir ciddi sorun yaşanmamıştır.

Bir başka ifadeyle, ayrılmış iki okul arasındaki mesafenin çok az olması, okulların fiziki imkânlarının ve çevresinin sosyoekonomik yapısının benzer olması nedeniyle, idareci, öğretmen ve veliler okulların ayrışmasından memnun olmuşlardır. İki okul arası mesafenin az olması nedeniyle, okullar arasında branş ve sınıf öğretmenleri rahatlıkla yer değiştirmiş ve norm fazlalığı sorunu yaşanmamıştır. Yine, birden fazla binaya sahip ve fiziki mekânları uygun olan okulların ayrışmasında herhangi bir sorun yaşanmamıştır. Bu tür ilköğretim okulları ayrışırken, fiili olarak zaten ilkokul öğrencilerinin kullandığı binalar ilkokul; ortaokul öğrencilerinin kullandığı binalar ise ortaokul olmuştur. Öte yandan, okulların ayrışmasından sonra öğrencilerin farklı sosyoekonomik bölgedeki okullara gitmeleri, bazı idareci, öğretmen ve veliler tarafından sorunlu görülmüştür. Bu sorun, bizatihi 4+4+4 düzenlemesinden kaynaklanmamış; daha ziyade, toplumda var olan eşitsizliklerin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Okulların ayrışması sürecinde öne çıkan sorunların başında, dönüşüm kaynaklı sorunları azaltmak için uygulamaya konan kademeli geçiş gelmektedir. Çalışmada, kademeli geçişin varsayılandan farklı olarak önemli sorunlara neden olduğu ve 4+4+4 eğitim sistemine geçişten kaynaklanan sorunları canlı tuttuğu görülmüştür. Bu okullar, üç yıl içinde kapanacağından, öğretmenler bu okullarda kalmayı tercih etmemekte ve tayin istemektedir. Bunun sonucu olarak okullarda ciddi öğretmen açığı ortaya çıkmaktadır. Bu açık ise genellikle ücretli öğretmenler ile kapatılmakta ve haliyle bazı veliler de bu durumdan rahatsızlık duymaktadırlar.

Önümüzdeki yıl, kademeli dönüşen okullardaki normların azalması ile birlikte bu sorun gündemde olmaya devam edecektir. 4+4+4'e geçişten kaynaklanan bir diğer sorun, beşinci sınıfın ortaokula dahil edilmesi ile birlikte birçok okulda branş öğretmeni sıkıntısının yaşanmasıdır. Aynı binada ya da okul ortamında birden fazla okulun bulunmasının önemli bir sorun olduğu, birçok katılımcı tarafından ifade edilmiştir. Bazı yerlerde, ilkokul, ortaokul ve imam-hatip ortaokulu aynı bina ya da ortamda bulunmaktadır. Bu okulların, amaçlarının, giriş çıkış saatlerinin ve haftalık ders saatlerinin farklı olması, düzen ve disiplini sağlamada sorunlara neden olmuştur. Buna ilaveten, okulların ayrışması sonrasında okul müdür ve müdür yardımcılarının kadro durumunda oluşan belirsizlikler, okul yöneticilerinde huzursuzluk oluşturmuştur.

Ayrıca, nadir rastlansa da kardeşlerin farklı okula gitmesi (örneğin 1. ve 3. sınıfa devam eden iki kardeşin devam ettiği ilköğretim okulunun sadece ortaokula dönüşmesi sonucu küçük kardeşin başka okula gitmek zorunda kalması) bazı ailelerin memnuniyetlerini olumsuz etkilemiştir.

2.13. Zorunlu Okula Başlama Yaşının Düşürülmesi

Kanunun kabul edilmesi sonrası en çok tartışılan konu, zorunlu eğitime başlama yaşıdır. Aslında kanunda zorunlu eğitime başlama yaşına ilişkin herhangi bir değişiklik yapılmamıştır: 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun üçüncü maddesinde “Mecburi ilköğretim çağı 6-14 yaş grubundaki 29 çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın Eylül ayı sonunda başlar” ifadesi “Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar” olarak değiştirilmiştir. Ancak Bakanlık herhangi bir toplumsal talep olmadan altı yaşın okula başlamak için oldukça geç olduğunu belirterek, zorunlu eğitimi 60 aya çekmeye çalışmıştır. Bakan Dinçer yaptığı açıklamada bu durumu şu şekilde gerekçelendirmiştir:

Zorunlu eğitime başlama yaşının daha erkene çekilmesi hususu toplumun çeşitli kesimleri tarafından eleştirilmiş ve pedagojik olarak da uygun görülmemiştir (Eğitim Reformu Girişimi, 2012;

Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fakülte Kurulu, 2012; ODTÜ Eğitim Fakültesi Fakülte Kurulu, 2012). Okula başlama yaşına yönelik herhangi bir talep olmadan, okula başlama yaşını 60 aya çekme çabası, yasayı genel olarak destekleyen kesimler tarafından da sorgulanmıştır (Gür vd.,

4+4+4 sistemini öneren ve kanunun hazırlanma sürecinde önemli destek veren Eğitim-Bir-Sen de(2012).yaşın öne çekilmesinin birçok sorunu içereceğini açıkça ifade etmiştir: 6 yaş altı grupta bulunan çocuklar arasındaki bedensel ve zihinsel gelişim farklılığının, daha üst yaş grupları arasındaki bedensel ve zihinsel gelişim farklılığından daha belirgin olması, 60 ayını tamamlamış çocukların öz bakım becerilerinin henüz tam anlamıyla gelişmediği, 60 ve 72 aylık çocukların aynı sınıf ortamında bulunmasının özellikle 60-66 aralığındaki çocuklar için telafi edilemez zararlara neden olabileceği, mevcut sınıf öğretmenlerinin pedagojik donanımlarının 6 yaş grubu esasıyla oluştuğu, 60 aydan itibaren ilkokula kayıt hakkı tanınması halinde okul öncesi eğitim evresinde bulunması gereken

çocukların ilkokulda öğrenim görmesine neden ve okul öncesi eğitimle kazanılacak becerilerin ve ilgilerin kazanılmasına engel olunacağı, 66 aydan önce ilkokula başlayacak çocuklar üzerinde okul fobisinin oluşacağı gibi hususlar dikkate alınarak, ilkokul birinci sınıfa kaydolma hak ve zorunluluğunun ilgili yönetmelikte, eğitim-öğretim yılının başladığı yılın Aralık ayı itibariyle,

- a) 66-72 ay aralığındaki çocukların velilerinin isteğine bağlı olarak,
- b) 72 ayını tamamlayan çocukların zorunlu olarak ilkokul birinci sınıfa kaydolmasının öngörülmesi uygun olacaktır.(Eğitim-Bir-Sen, 2012, s. 23-24)

Kamuoyundan gelen tepkiler ve talepler sonrasında okula başlama yaşı Bakanlık tarafından yeniden düzenlenmiş ve 9 Mayıs 2012 tarihinde yayımlanan bir genelge ile okula başlama yaşı Eylül ayı sonu itibariyle 66 aya çekilmiştir. Genelgede 30 Eylül tarihi itibari ile 66 ayını tamamlayan tüm çocukların okula kayıtlarının yapılacağı; 60-66 ay arasındaki çocuklardan gelişim yönünden hazır olduğu anlaşılanların kayıtlarının ise velilerin yazılı isteği ile yapılacağı ifade edilmiştir. 66 aydan büyük olan çocukların ise daha önce veli talebi ile okula başlamasının ertelenmesi mümkün iken İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde değişiklik yapılarak çocuğun okula başlamasının ertelenmesi sağlık raporuna bağlı hale getirilmiştir. Yönetmeliğin 15. maddesinde değişiklik yapılarak şu hüküm konulmuştur:

Yaşça kayıt hakkını elde eden, ancak bedenen veya zihnen yeterince gelişmemiş olup okula uyum sağlayamayan 66 ay ve üzeri çocuklar da kasım ayı sonuna kadar sağlık kurumlarından verilen bedenen veya zihnen gelişmemiş tıbbi tanılı rapor üzerine okul öncesi eğitime yönlendirilebilir veya kayıtları bir yıl ertelenebilir.

Çocuğun okula başlaması için istenen sağlık raporu kamuoyunca çok ciddi şekilde eleştirilmiş; çocuğun okula bir yıl geç başlaması için velinin talebinin yeterli olması gerektiği ifade edilmiştir. Sonuçta, zorunlu eğitime başlama yaşı fiilen 69 aydan 66 aya çekilmiş ve uygulamada üç ay erkene alınmıştır. Zorunlu eğitim yaşının fiili olarak 69 aydan 66 aya çekilmesi kararı sonrasında, kamuoyunda 66 aylık çocukların fiziksel ve ruhsal olarak okula başlamak için hazır olmadıkları, dolayısı ile bu çocukların okula başlamalarının pedagojik olarak doğru olmadığı, mevcut birinci sınıf müfredatının bu yaş grubu çocuklar için uygun olmadığı ve okula başlama yaşının erkene alınmasının bu anlamda da sorunlara neden olacağı iddia edilmiştir. Buna ilaveten, 66 ay sonrası çocukların okula başlaması için raporun zorunlu olması eleştirilmiş, çocukların fişleneceği ifade edilmiştir (İnan, 2012). Bakanlık, birinci sınıf ders çizelgesi ve müfredatının 66 aylık çocuklara uygun hale getirmek için birinci sınıf haftalık ders çizelgesinde ve müfredatında değişikliğe gitmiştir. Hatta

Bakanlık okula başlama yaşının öne çekilmesi ile birlikte okuma yazma çalışmalarına daha geç başlanması gerektiğini belirtmiş ve 14 haftalık bir uyum programı tanımlamıştır. Dahası, haftada beş saat oyun ve fiziki etkinlikler dersi konularak çocuklar için daha uygun olduğu öngörülen bir ders çizelgesi hazırlanmıştır. Bütün bu düzenlemeler ile okula başlama yaşına ilişkin pedagojik gerekçeli tartışmalar azalmıştır. Bakanlığın bu konudaki açıklaması aşağıdaki gibidir: Yeni düzenleme ile ilköğretim birinci sınıfa o eğitim öğretim yılı için 30 Eylül itibariyle 66. ayını dolduranlar kayıt olacaktır.

Daha önceki uygulamada ise o yılın 31 Aralık tarihi itibariyle 72. ayını dolduranlar kayıt olmaktadır. Dolayısıyla okulların eğitime başladığı Eylül itibarıyla bu çocuklar 68-69 aylık oluyorlardı. Bakıldığında yeni uygulama ile eski uygulama arasında fark sadece 2-3 aylık bir süreyi kapsamaktadır. Yani 2-3 ay daha erken ilköğretim birinci sınıfa başlayacaklardır. Bu fark çocukların fizikî ve ruhî gelişiminde olumsuzluk yaratmayacaktır. Ayrıca birinci sınıfta uygulanacak programlar yeni durum nedeniyle yaş grubuna uygun olarak revize edilmektedir (MEB, 2012, s. 15).

Bu pedagojik gerekçeli tartışmalar azaldıktan sonra okulların başlamasına kısa bir süre kala, okula başlama yaşının erkene alınması ile birlikte ilköğretim birinci sınıf mevcutlarının çok kalabalık olacağı yönünde haberler görülmüştür. Birinci sınıfların 60-70 öğrenci ile eğitime başlayacağı (Butakın,2012) hatta sınıfların 90 kişilik olacağı iddia edilmiştir (Aktaş Salman, 2012). Kalabalık sınıflar, özellikle göç alan yerleşim birimlerinde önemli bir sorundur. Okula başlama yaşının öne çekilmesi ile birlikte bu sorunun büyümesi muhtemel bir durumdur. Ancak okullar açıldıktan sonra, sınıfların aşırı kalabalık olduğuna dair pek bir haber ortaya çıkmamıştır. Bunun temel nedeni ise, ilköğretimde norm fazlası durumuna düşen öğretmenlerin mağdur edilmemesi için yeni şubeler açılmasıdır. Yeni şubeler açılınca, fazladan gelen birinci sınıf öğrencilerinin yol açtığı kalabalık ciddi bir sorun teşkil etmemiş görünmektedir (Gür, vd., 2012).

2.14. Yeni Seçmeli Derslerin Müfredata Eklenmesi ve Haftalık Ders Saatlerinin Artırılması

Haftalık ders saati 5 ve 6. sınıflarda 30'dan 36'ya, 7. ve 8. sınıflarda ise 37'ye çıkarılmıştır. Ders saatlerinin artırılmasının nedenlerinden biri müfredata yeni seçmeli derslerin eklenmesidir. Bakanlığın açıkladığı bir diğer neden ise, Türkiye'de ilk sekiz yılda

okutulan toplam ders saatinin batılı ülkelerin birçoğundan çok daha düşük düzeyde olmasıdır (MEB, 2012).

Tablo 4. 4+4+4 eğitim reformu öncesi ve sonrası ilköğretimde sunulan seçmeli dersler.

4+4+4 Eğitim Reformu Öncesi İlköğretimde Sunulan Seçmeli Dersler	4+4+4 Eğitim Reformu Sonrası Ortaokullarda Sunulan Seçmeli Dersler
1. Yabancı Dil	1. Yabancı Dil
2. Sanat Etkinlikleri	2. Görsel Sanatlar (Resim, Geleneksel Sanatlar, Plastik Sanatlar vb.)
3. Spor Etkinlikleri	3. Spor ve Fiziki Etkinlikler
4. Düşünme Eğitimi	4. Düşünme Eğitimi
5. Halk Kültürü	5. Halk Kültürü
6. Medya Okuryazarlığı	6. Medya Okuryazarlığı
7. Bilişim Teknolojileri	7. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım
8. Satranç	8. Zekâ Oyunları
9. Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi (sadece 8. sınıflarda)	9. Kura'n-ı Kerim
10. Tarım	10. Hz. Muhammed'in Hayatı
	11. Temel Dini Bilgiler
	12. Okuma Becerileri
	13. Yazarlık ve Yazma Becerileri
	14. Yaşayan Diller ve Lehçeler
	15. İletişim ve Sunum Becerileri
	16. Bilim Uygulamaları
	17. Matematik Uygulamaları
	18. Çevre ve Bilim
	19. Müzik
	20. Drama
	21. Hukuk ve Adalet

Haftalık ders saatlerinin artırılması ile ilgili olarak Dinçer, AB ve Kuzey Avrupa ülkeleri de dâhil olmak üzere birçok gelişmiş ülke incelendiğinde Türkiye'de 8 yıl içerisinde alınan toplam ders saatinin çok düşük seviyede olduğunu belirtmiş; ders sayılarının artırılmasının küresel düzeyde rekabet için bir sorumluluk olduğunu dile getirmiştir ("Ömer Dinçer'den", 2012

Tablo 5. TTK'nın 10.07.2012 tarih ve 98 sayılı kararları ile imam-hatip ortaokullarında okutulması ön görülen seçmeli dersler.

1. Okuma Becerileri	10. Görsel Sanatlar (Resim, Geleneksel Sanatlar, Plastik Sanatlar vb.)
2. Yazarlık ve Yazma Becerileri	11. Müzik
3. Yaşayan Diller ve Lehçeler	12. Spor ve Fiziki Etkinlikler
4. İletişim Sunum ve Becerileri	13. Drama
5. Yabancı Dil	14. Zekâ Oyunları
6. Bilim Uygulamaları	15. Halk Kültürü
7. Matematik Uygulamaları	16. Medya Okuryazarlığı
8. Çevre ve Bilim	17. Hukuk ve Adalet
9. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım	18. Düşünme Eğitimi

Kanunun kabulünden sonra MEB, kanunca konulan derslerin haftalık ders çizelgelerine eklenmesi ve daha esnek bir eğitim sistemi oluşturulması için çalışmalar başlatmıştır. Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in Hayatı derslerine ilaveten birçok seçmeli ders daha haftalık ders çizelgesine eklenmiştir. TTK'nın 25/06/2012 tarih 69 sayılı kararı ile ortaokullarda 6 alanda 21 seçmeli ders tanımlanmıştır.

TTK tarafından alınan 14.08.2012 tarih ve 124 sayılı karara ek olarak kanun ile eklenen dersler olan Kur'an-ı Kerim, Hz. Muhammed'in Hayatı ve Temel Dini Bilgiler dersleri liselerin ders çizelgesine eklenmiştir. Her türden lise öğrencilerinin tercih edebileceği derslerde yapılan değişiklikler Tablo 6'teki gibidir:

TTK tarafından alınan kararlarla birlikte 2012-2013 eğitim-öğretim yılında seçmeli dersler uygulanmaya başlanmıştır. Bu kararlar ile 4+4+4 öncesinde ortaokullarda tanımlı olan seçmeli ders uygulaması, seçenekleri artırılarak beşinci sınıfta başlamıştır. Zorunlu eğitimin 3 kademeye ayrılması ile birlikte, daha önce ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıflarında okutulması öngörülen seçmeli derslerin hem sayısı artırılmış (10'dan 21'e çıkarılmış) hem de içerikleri büyük oranda değiştirilmiştir ve zenginleştirilmiştir. Daha önce ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıflarında okutulan derslerden yabancı dil, bilişim teknolojileri, düşünme eğitimi, halk kültürü ve medya okuryazarlığı dersleri aynen korunmuş; sanat etkinlikleri dersinin adı görsel sanatlar, spor etkinlikleri dersinin adı spor ve fiziki etkinlikler ve satranç dersinin adı zekâ oyunları olarak değiştirilmiş; vatandaşlık ve demokrasi eğitimi ile tarım dersleri

müfredattan kaldırılmış; Kur'an-ı Kerim, Hz. Muhammed'in Hayatı ve Temel Dinî Bilgiler dersleri ise müfredata eklenmiştir. Seçmeli dersler oldukça kapsamlı ve öğrencilerin farklı ilgilerini öne çıkarmaya yönelik olarak hazırlanmıştır. Kademeli geçişle birlikte imam hatip ortaokulları yeniden açılmış ve bu okulların 5. sınıfında öğrenim gören öğrencilere de seçmeli dersleri tercih etme imkânı getirilmiştir. İmam hatip ortaokullarının 5. sınıflarına konulan seçmeli derslerin sayısı diğer ortaokullarda okutulan seçmeli derslerden daha azdır. Diğer ortaokullarda seçmeli ders sayısı 21 iken bu sayı imam hatip ortaokullarında 18 olarak belirlenmiştir. Ortaokullarda seçmeli ders olarak okutulan Kur'an-ı Kerim, Hz. Muhammed'in Hayatı, Temel Dinî Bilgiler dersleri imam hatip ortaokullarının müfredatında hâlihazırda zorunlu ders olarak okutulmaktadır. Haftalık ders saati sayısının arttırılmasının uygulamada birçok soruna neden olacağı belirtilmiştir. Özellikle ikili eğitim yapan okullarda öğrencilerin çok erken saatlerde okula başlayacağı ve çok geç saatte okuldan çıkacağı iddia edilmiştir. Hatta zamanı daha iyi kullanabilmek için teneffüslerin ve öğle aralarının süresinin azalacağı, derslerin blok olarak işleneceği eleştirileri yapılmıştır. Bu durumdan öğrenci, veli ve öğretmenler memnun olmamıştır ("Bu müfredat", 2012). Taşımali eğitimde ise beşinci sınıfların derslerinin diğer sınıflardan, haftanın dört günü bir ders saati; haftanın bir günü iki ders saati daha uzun sürmesinin sorunlara neden olacağı belirtilmiştir.

2.15. Zorunlu Eğitimin 12 Yıla Çıkarılması

Yasanın bir diğer düzenlemesi ise zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasıdır. Bu kararın temel nedeni, Türkiye'deki ortalama eğitime katılım süresinin OECD ve AB ülkeleri ile kıyaslandığında oldukça düşük olmasıdır. OECD (2012) *Bir Bakışta Eğitim 2012* raporuna göre, Türkiye'de nüfusun yüzde 90'ının eğitime katılım süresi ortalaması 7 yıl iken, OECD ve AB ülkeleri ortalaması 13 yıldır. Türkiye ile AB ve OECD ülkeleri arasındaki eğitime katılma arasındaki bu açık fark, buna ilaveten, eğitim süresi ile beşeri sermaye ve nitelikli iş gücü arasında kurulan doğrusal ilişki zorunlu eğitim süresinin artırılmasının temel gerekçeleridir. Bu kapsamda MEB zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasının temel nedenini aşağıdaki şekilde açıklamıştır.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere baktığımızda, hemen hepsi ortalama eğitim sürelerini artırmak suretiyle nüfuslarının büyük bir bölümünü lise mezunu ya da üniversite mezunu yapmak üzere hedefler koymuşlar ve bunu gerçekleştirmek için tedbirler almaktadırlar. Avrupa Birliği ülkeleri 2020 yılına kadar nüfuslarının en az yüzde 90'ını lise

mezunu yapmak üzere hedeflerini revize ettiler. Japonya ve Güney Kore çağ nüfusunun yüzde 100'ünü üniversite mezunu yapmayı tartışıyor. Daha birçok ülkeden veya bölgeden bu tür örnekleri artırmak mümkündür. Ülkemizde ise nüfusun sadece yüzde 28'inin lise mezunu olduğu dikkate alınır, bu değişikliğe ihtiyacın ne kadar büyük olduğu anlaşılmaktadır(MEB, 2012, s. 9).

Türkiye'de son yıllarda liseye katılım oranlarında hızlı bir artış yaşanmaya başlamıştır. Ortaöğretimdeki okullaşma oranı yaklaşık %70'e yükselmiştir. Bu oran, Türkiye'nin orta ve batı bölgelerinde %70-90 arasında iken, Türkiye'nin doğusunda %30-50 arasındadır. Zorunlu eğitimin 12 yıla yükseltilmesi, 4+4+4 tartışmalarında en az tartışılan konulardan biridir. Ancak, bu karar ile birlikte ortaöğretim sisteminin fiziki ve pedagojik olarak bir hayli zorlanması beklenmektedir (Gür vd., 2012). Diğer önemli bir sorun ise ortaöğretimdeki devamsızlık ve okul terki sorunudur. Bu karar sonrasında, liselerde geçen bir yılda ne gibi sorunların yaşandığını tespit etmek önemli bir husustur.

2.16. Okula Başlama Yaşı

Daha önce genişçe ele alındığı üzere, 4+4+4 kanununun kabul edilmesi sürecinde ve sonrasında kamuoyunda en çok tartışılan hususlardan biri okula başlama yaşının erkene alınmasıdır. Kanunda herhangi bir düzenleme yapılmamasına rağmen, uygulamada zorunlu eğitime başlama yaşı Bakanlık tarafından, Eylül ayı itibarıyla 69 aylık çocuklardan 66 aylık çocukları kapsayacak şekilde düşürülmüştür. Okula başlama yaşının 66 aya çekilmesi ve 66 aydan büyük çocukların okula başlamasının ertelenmesi için sağlık raporunun zorunlu kılınması kamuoyunca sıklıkla eleştirilmiştir. Bu eleştirilere ilaveten, okulların açılmasına kısa süre kala sınıf mevcutlarının aşırı kalabalık olacağı şeklinde oldukça olumsuz haberler görülmüştür. Okulların açılmasıyla birlikte daha önce tanımlanmış felaket senaryolarının gerçekleşmediği, sınıf mevcudu ortalamasında önemli bir değişim olmadığı görülmüştür. Bu bölümde, okula başlama yaşının erkene çekilmesi ve buna ilişkin tartışmalar ışığında derinlemesine görüşmeler analiz edilmiştir.

4+4+4 düzenlemesi ile birlikte okula başlama yaşının 66 aya çekilmesine çalışmaya katılan okul yöneticisi, öğretmen ve veliler genellikle olumsuz bakmışlardır. Odak çalışmasına katılan veliler, çocuklar arasındaki yaş farkının önemli olduğunu belirtmiştir. Birçok veli, çocuklarını okula gönderdikleri için pişman olduğunu ve "keşke

göndermeseydik” diye düşündüklerini ifade etmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin çoğu, 66 aylık çocukların fiziksel ve duygusal olarak yeterince gelişmedikleri için okula başlamasını uygun bulmadıklarını belirtmişlerdir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin çoğu, 66 aylık çocukların fiziksel ve duygusal olarak yeterince gelişmediğinden, anneden ayrılmakta güçlük yaşadığını, bu çocukların anneleri ile sınıfta birlikte beklediklerini, teneffüslerde okul bahçesine çıkmaya çekindiklerini, öğretmenlerden anne baba şefkati beklediklerini ve tuvalet alışkanlıklarının tamamen gelişmediklerini ifade etmişlerdir. Çalışmaya katılan bir öğretmenler ve veliler bu durumu aşağıdaki şekilde özetlemişlerdir:

Her şeyden önce çok büyük dikkat eksiklikleri var. Öğrenme istekleri yok çünkü oyun oynama dönemindeler ve oyun oynamak istiyorlar; bu durum onları güdüleme konusunda büyük sıkıntı yaşamamıza neden oluyor. Oyuna dayalı derslerde çok başarılılar ve sürekli oyun istiyorlar. Ayrıca; davranışları büyük oranda taklide dayalıdır. Diyelim ki bir soru sordum ve bu yaş grubundaki öğrenci soruyu duymadı ya da duydu fakat cevabı bilmiyor; buna rağmen diğer öğrenciler parmak kaldırdığında o da parmak kaldırabiliyor. Bunu pedagojik gelişim açısından yeterli düzeyde bulunmamalarına yoruyorum.(Ağrı, ilkokul, öğretmen)

Çok büyük uyumsuzluklar yaşadık hem de sadece diğer arkadaşları ile değil bizlerle de uyum sorunu yaşadılar. Oyunlara bile katılamıyorlar. Yani her yaş grubunun ayrı oyunları var çocuk bu oyunlara bile uyum sağlayamıyor. (Adana, ilkokul, öğretmen)

66 aylıklarda uyum sorunları görüldü. Çocuklar okul kültürü, davranışları ve bilincine sahip değiller. Çocuklar hep oyun oynayacağımızı düşündüler. Bilhassa ödevler konusunda zorlandılar. 60-66 olanlar daha yavaş ilerlediler ve diğerlerinden geri kaldılar. (Denizli, ilkokul, öğretmen)

Uyum konusunda ilk başta epey sorun yaşadık. Çocukların annelerinden ayrı kalmaya alışmaları epey uzun sürdü. Arkadaşlarıyla iletişim kurmaları ancak okula alışmalarıyla birlikte oldu. Bununla birlikte, arkadaşları ile aralarındaki ilişki hep abi/abla ve küçük kardeş arasındaki ilişki şeklinde cereyan ediyor. Kimi zaman fiziksel yönden yetersiz kaldıkları durumlar da olmuyor değil; örneğin yaşça büyük olan çocuklar tarafından hırpalanabiliyorlar. Esasen bu durumlar da kaçınılmaz. Çünkü bu çocuklar diğerlerine göre gerek fizik gerekse psikolojik gelişim açısından geriden geliyorlar. Oyun oynadığı sürece

aradaki fark kapanıyor fakat akademik becerilere dayalı içeriğe geçildiğinde bu farkın tekrar açıldığını gözlemliyoruz. Bu çocukların hiçbiri anaokuluna gitmemiş. Örneğin el kasları yeterince gelişmemiş. Bu nedenle 72 aylık öğrencilerle aralarında önemli bir seviye farkı var. Sürekli oyun oynamak istiyorlar. Dolayısıyla ben ders anlatırken onlar ya sürekli konuşuyorlar ya da sınıf içerisinde dolaşıyorlar. Sürekli hareketliler ve oturmak istemiyorlar. Dönem sonuna yaklaşmamıza rağmen hala bu moddan çıktıklarını söylemek zor. Çok önemli bazı temel becerilere sahip değiller; örneğin renkleri bilmiyorlar; hatta aralarında sayı saymayı bilmeyenler dahi var. (İstanbul, ilkokul, öğretmen)

66 aylıklarda dikkate değer bir sorun yaşamıyoruz fakat 60 aylıklar çok pasif, sessiz, genelde konuşmayan çocuklar. Sanki ana kucağından zorla koparılıp getirilmişler gibi. İlk başlarda sınıfta uyuyanlar olmuştu. Öz bakım konusunda sıkıntı olmadı. Sıkıntı daha ziyade akademik yönle ilgili. Fiziksel açıdan öğrenciler arasında uçurum var. Bir kısmı sanki okulu bitirecek gibi gözüküyor diğerleri ise daha ana kucağından gelmiş gibi. Tabi bu fark akademik alanda da gözleniyor. (Ağrı, ilkokul, öğretmen)

Bence çok yanlış oldu. Çocuklar henüz oyun çağında. Dışarıda oynamak istiyorlar. (İstanbul, 1. sınıf velisi) 66 ayda başlaması olumsuz oldu. Çok geç anlıyorlar bazı şeyleri, ben velisi olarak zorlandım. (Denizli, 1. sınıf velisi)

Çocukların arasında ciddi farklar oluyor yaş dolayısıyla. O yaştaki bir çocuğun istekleri daha farklı. Örneğin daha ziyade oyun oynamak istiyorlar. Bunları sınıftaki gözlemlerime dayanarak söylüyorum. Sınıf annesiyim aynı zamanda. Sürekli gelip gittiğim için çocuklar arasındaki farkı çok rahat bir şekilde gözlemleyebiliyorum. (Ağrı, 1. sınıf velisi) Çocuk ödevi algılamıyor. Ödevin yapılması gereken bir şey olduğunu anlayamıyor. Ödev yaptırmakta zorlanıyorum. (İstanbul, 1. sınıf velisi)

Çalışmaya katılan öğretmenler ve veliler, okula erken başlayan çocukların 69 aydan büyük çocuklara göre daha geç öğrendiklerini, derslerde çok zorlandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar, bu durumun çocukların okula karşı olumsuz tutum geliştirmesine ve özgüven kaybına neden olacağını ifade etmişlerdir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin çoğu, başlama yaşındaki değişikliğe bazen 66 aylık ya da daha küçük çocukların fiziksel ve duygusal gelişimleri açısından yetersiz olmaları nedeniyle olumsuz bakmaktadır. Çalışmaya katılan bazı öğretmenler ise okula başlama yaşının öne çekilmesinin önemli bir sorun olmadığını belirtmişlerdir. Bu katılımcılar,

okulların fiziki altyapı hazır olduğu takdirde okula başlama yaşının 66 ay olarak tanımlanmasının bir sorun olmadığını ifade etmişlerdir.

Çalışmaya katılan bazı öğretmenler altyapı ve materyal eksikliği, erken başlayan çocuklara yönelik programın olmaması gibi doğrudan çocukların fiziksel ve duygusal gelişimi ile ilişkili olmayan nedenler dolayısıyla 66 aylık çocukların okula başlamasını olumsuz olarak değerlendirdiklerini ifade etmişlerdir.

Sonuç olarak öğretmenler, yöneticiler ve velilerle yapılan görüşmelerde katılımcıların genel itibarı ile 66 aylık çocukların okula başlaması konusunda olumsuz düşündükleri görülmüştür. Öğretmenler bunun en önemli nedenini çocuğun fiziksel ve duygusal gelişiminin yetersizliği ile açıklamışlardır. Ancak, birçok öğretmenin açıklamasında, çocukların hazır olarak geldiği altyapı ve öğretmenin yaşı küçük olan çocuğa hazır olduğu takdirde önemli bir sorun olmayacağı belirtilmiştir. Her ne kadar altyapının 66 aylık çocukların okula başlaması için uygun olmadığı ifade edilse de, birçok okulda ortalama sınıf mevcutları bir önceki yıla göre azalmıştır. Norm fazlası duruma düşen öğretmenleri okulda tutmak için yeni sınıfların açılması ya da bazı okulların tekli eğitimden ikili eğitime geçmesi nedeniyle sınıf mevcutları azalmıştır. Ziyaret edilen okulların çok azında sınıf mevcutları 3-4 öğrenci kadar artmıştır. Dolayısıyla bu gelişmeler, okulların açılmasından önce tasarlanan felaket senaryolarının (bkz. Aktaş Salman, 2012) gerçekleşmediğini göstermiştir. Fakat okulların ayrışması nedeniyle öğretmenlerin okullarından ayrılıp başka okullara gitmesi, norm fazlası duruma düşmesi gibi nedenlerle 66 aylık çocukların okula erken başlamasının eleştirilmesini etkilemiştir. Ancak, öğretmenlerin, 66 aylık çocukların okula başlamasını sadece pedagojik gerekçelerle eleştirmemişlerdir. Çünkü öğretim programı yeni yaş grubuna göre düzenlenmiş; ancak, bu program dikkate alınmamıştır. Altyapıda da ilkokullar için genel olarak olumsuz bir durum söz konusu değildir. Hatta bu süreçten ilkokullar daha olumlu etkilenmiş, ilkokulların beşten dört sınıfa inmesi ile okulların fiziki imkânları daha da gelişmiştir. Görüşmelerde açıkça görüldüğü üzere öğretmenler, çocukların oturmasını, kalkmasını ve kalem tutmasını öğrendikten, tüm gelişim düzeylerini tamamladıktan sonra yani öğrenci her şeyi ile hazır olduktan sonra çocuklarla karşılaşmak istemektedirler. Öğretmenlerin, çocuklara davranış geliştirme vb. süreçlerle uğraşmayıp sadece okuma yazma ve akademik performansları ile meşgul olmak istedikleri görülmüştür.

2.17. Çocukların Uyum

Yasanın en çok tartışılan konusu olan zorunlu okula başlama yaşının erkene çekilmesi ve zorunlu okula başlama yaşının 66 ay olarak düzenlenmesinin genel olarak okul idarecileri, öğretmenler ve veliler tarafından olumlu karşılanmadığı görülmüştür. Katılımcılar, ilk başlarda çocukların uyum konusunda birçok sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Okulların açıldığı dönemde, çocukların okula gelmek istemedikleri, sınıf ve okul kurallarını kavramakta zorlandıkları, 66 ay ve daha küçük olanların oyun çağında oldukları, öz bakım ve tuvalet alışkanlıkları konusunda eksiklikleri olduğu ifade edilmiştir. Katılımcılar, 66 ay ve daha küçük çocukların, oyun ve etkinlikler süresince yaşça büyük öğrencilerle birlikte hareket ettiklerini; ancak okuma yazma etkinliklerinde motivasyonlarının daha düşük olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar, yaşça küçük öğrencilerin 69 aydan büyük öğrencilerle kıyaslandığında 40 dakika sınıfta tutmakta zorlandıkları belirtilmiştir.

Uyum konusunda ilk başta epey sorun yaşadık. Çocukların annelerinden ayrı kalmaya alışmaları epey uzun sürdü. Arkadaşlarıyla iletişim kurmaları ancak okula alışmalarıyla birlikte oldu. Bununla birlikte, arkadaşları ile aralarındaki ilişki hep abi/abla ve küçük kardeş arasındaki ilişki şeklinde cereyan ediyor. Kimi zaman fiziksel yönden yetersiz kaldıkları durumlar da olmuyor değil; örneğin yaşça büyük olan çocuklar tarafından hırpalanabiliyorlar. Esasen bu durumlar da kaçınılmaz. Çünkü bu çocuklar diğerlerine göre gerek fizik gerekse psikolojik gelişim açısından geriden geliyorlar. (Ağrı, ilkokul, öğretmen)

Uyum konusunda daha çok problem yaşayan yaş grubunun 60-66 ay aralığında okula başlayan çocukların olduğu belirtilmiştir. 60-66 aylık çocukların, fiziksel ve psikolojik gelişimleri daha geri olduğundan, sınıftaki yaşça büyük çocuklar tarafından hırpalandığı veya çeşitli zorbalıklara maruz kaldığı belirtilmiştir. Bazı katılımcılar, 60-66 yaş grubu çocukların 66 ay ve sonrası çocuklardan daha fazla uyum sorunu yaşadığını ifade etmiştir. 60-66 yaş grubundakilerin daha fazla fiziksel eksiklik gösterdikleri, kalem tutmakta zorlandıkları, okul kültürü, davranışları ve bilincine sahip olmadıkları ve diğerlerine göre daha yavaş ilerledikleri ve geride kaldıkları bazı katılımcılar tarafından dile getirilmiştir:

Çocukların birbirleri ile uyum sorunu olmadı ancak çocuklar ders olduğunu kavrayamıyorlar. Okul bilinci yok. Anasınıfına gidenler diğerlerinden daha başarılı oluyor. (Denizli, ilkokul, öğretmen) Bu çocukların el kasları yeterince gelişmemiş. Bu nedenle 72

aylık öğrencilerle aralarında önemli bir seviye farkı var. Sürekli oyun oynamak istiyorlar. Dolayısıyla ben ders anlatırken onlar ya sürekli konuşuyorlar ya da sınıf içerisinde dolaşıyorlar. Sürekli hareketliler ve oturmak istemiyorlar. Dönem sonuna yaklaşmamıza rağmen hala bu moddan çıktıklarını söylemek zor. Çok önemli bazı temel becerilere sahip değiller; örneğin renkleri bilmiyorlar; hatta aralarında sayı saymayı bilmeyenler dahi var. (Ağrı, ilkokul, öğretmen)

Çalışmaya katılan öğretmenler, çocukların okula uyumunu belirleyen iki temel faktör olarak okul öncesi eğitim ve ana baba desteğini tanımlamışlardır. Okul öncesi eğitim almış olmak, yaştan bağımsız olarak çocuğun okula uyumunu belirleyen, okul bilinci ve kültürüne sahip olmasını etkileyen faktör olarak tanımlanmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenler, okul öncesi eğitim almış çocuğun 60-66 aylık dönemde olsa dahi okula uyumunun daha yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Buna ilaveten ailelerin destek verdiği çocukların, yaşça daha küçük olsalar da daha az uyum sorunu yaşadığı belirtilmiştir. Uyum sorunu yaşayan 60-66 aylık çocukların başarılarının düşük olması ve diğer öğrencilerden daha geride kalması nedeniyle, motivasyonlarının düştüğü ve okula gelmek istemedikleri belirtilmiştir:

Çalışmaya katılan bazı öğretmenler, okula başlama yaşının erkene çekilmesi ile birlikte gelen 66 ay ve daha küçüklerinin okula uyumlarında çok zorluk yaşadıklarını, bu durumdan dolayı kendilerinin çok fazla meşgul olduklarını ifade etmişlerdir. Sağlama çalıştayında bu husus sınıf öğretmenleri ile özellikle tartışılmıştır. Daha önceki yıllarda da birçok birinci sınıf öğrencisinin okula uyumunda sorunlar yaşadığı, bu çocukların birkaç hafta hatta daha uzun süre anneleri ile birlikte sınıfa girdikleri, okul kültürünün oluşması konusunda güçlük çektikleri ifade edilmiştir. Daha önceki yıllarla kıyaslandığında bu öğretim yılında çocukların okula uyum sürecinin biraz daha fazla uzun sürdüğü belirtilmiştir. Zaten Bakanlıkta bunu öngörmüş ve 14 haftalık bir uyum programının uygulanmasını istemiştir. Ancak, aşağıda tartışılacağı üzere öğretmenler bu uyum sürecini takip etmemişlerdir. Hem mülakatlara hem de çalışmaya katılan bazı öğretmenler, sınıf anneleri uygulaması ile çocukların uyum sürecinin daha hızlı gerçekleştiğini ifade etmiştir. Tüm katılımcıların okula başlama yaşı ile ilgili ortak kanaati ise bu kararın, aile, öğretmen ve okul yöneticisinin ortak iradesi ile gerçekleşmesi yönündedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, evren, örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesine kullanılan istatistiksel işlemler incelenmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada betimsel araştırma modellerinden genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Genel tarama modeli, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Bu araştırmadaki, 4+4+4 zorunlu eğitim sistemine ilişkin idareci ve öğretmen görüşleri hazırlanan anketler yardımıyla alındığı için bu çalışma betimsel bir çalışmadır. İdeolojik tartışmaların ötesine geçerek rasyonel bir şekilde bu aksaklıkları belirlemek, reformları uygulama sürecinde yaşanan sorunları tespit etmek, buna ilaveten çözüm önerileri getirmek bu çalışmanın asıl amacıdır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmada çalışma evreninin tümüne ulaşılmaya çalışılmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplamak amacıyla araştırma konusu ile ilgili literatür (tez, makale, bildiri, bilimsel araştırma vb.) incelenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Yaş Olarak Birbirleri Arasında Fazlaca Ay Farkı Bulunan Çocukların Okula Alışma Sürecine İlişkin Görüşler

Aşağıda yer alan Tablo 6’de birinci sınıf öğretmenlerinin yaş olarak birbirleri arasında fazlaca ay farkı bulunan çocukların okula alışma sürecinde hangi zorlukları yaşadıklarına ilişkin görüşleri frekans olarak sunulmuştur.

Tablo 6. Aralarında fazlaca ay farkı bulunan çocukların okula alışmalarına yönelik görüşler

No	Görüşler	f
1	Çocuklar arasında çok fazla algılama farklılıkları olduğu gözlenmiştir.	28
2	Çocuklar tuvalet disiplini, uyku ve dikkat süresi, kas gelişimleri ve duygu farklılığı, bedensel farklılıklar, kendini eksik hissetme veya üstün görme gibi davranışlar göstermektedirler.	17
3	Sınıfımda çok farklı seviye grupları oluşmuştur. Bu seviye gruplarını birbirine yaklaştırmada güçlüklerle karşılaşmaktayım.	10
4	66 aydan daha küçük kaydı yapılan çocuklarda zorluk yaşamaktayım.	10
5	Anasınıfından gelen öğrenciler bir takım kuralları alıp gelmiştir. Evinden direkt okula gelen bir öğrencinin okula uyumu zor olmuştur.	10
6	Herhangi bir zorluk yaşanmamaktadır.	5
7	Çok büyük farklılıklar doğurmuştur.	4
8	Fikrim yok.	2
9	Büyüklerden daha çok küçüklerde kendi özelliklerini ortaya koyamama “liderlik” gibi problemler görüyorum.	2
10	Okulların fiziki yetersizliği küçük öğrenciler için eziyet haline geldi.	1

Tablo 6’de görüldüğü gibi yaş olarak birbirleri arasında fazlaca ay farkı bulunan çocukların okula alışma sürecinde hangi zorlukları yaşadıklarına ilişkin olarak araştırmaya katılan ilkokul birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenleri tarafından en sık dile getirilen görüşler: “Çocuklar arasında çok fazla algılama farklılıkları olduğu gözlenmiştir” (n=28), “Çocuklar tuvalet disiplini, uyku ve dikkat süresi, kas gelişimleri ve duygu farklılığı, bedensel farklılıklar, kendini eksik hissetme veya üstün görme gibi davranışlar göstermektedirler” (n=17), “Sınıfımda çok farklı seviye grupları oluşmuştur. Bu seviye gruplarını birbirine yaklaştırmada güçlüklerle karşılaşmaktayım” (n=10), “66 aydan daha küçük kaydı yapılan çocuklarda zorluk yaşamaktayım” (n=10), “Anasınıfından gelen öğrenciler bir takım kuralları alıp gelmiştir. Evinden direkt okula gelen bir öğrencinin okula uyumu zor olmuştur” (n=10) ve “Herhangi bir zorluk yaşanmamaktadır” (n=5) olmuştur. Bu tabloda görüşler birinci sınıf öğretmenlerinin yaş olarak birbirleri arasında fazlaca ay farkı

bulunan çocukların okula alışma sürecinde açısından çok fazla zorluklar yaşadıkları şeklinde yorumlanabilir.

4.2. Birinci Sınıf Çocuklarının İlk Okuma Ve Yazmaya Başlamak İçin Hazır Bulunuşluk Düzeylerine İlişkin Görüşler

Aşağıda yer alan Tablo 7’de birinci sınıf öğretmenlerinin bu yıl 1. Sınıfa kaydı yapılan çocukların ilk okuma ve yazmaya başlamak için hazır bulunuşluk düzeylerinin uygun olup olmadığına ilişkin görüşleri frekans olarak sunulmuştur.

Tablo 7. Birinci sınıf çocuklarının ilk okuma ve yazmaya başlamak için hazır bulunuşluk düzeylerine ilişkin görüşler

No	Görüşler	f
1	Okul öncesi eğitim alan öğrenciler sıkıntı yaşamıyorlar ancak almayanlar zorlanmaktadır.	25
2	Özellikle öğrenciler arasındaki yaş farkı ve psikomotor beceriler arasındaki farklılıklar olumsuz yönde etkiledi.	23
3	Hazır olmadıklarını düşünüyorum.	12
4	Birinci sınıfa yeni başlayan öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini uygun olduğunu düşünmüyorum. Çünkü sistemin değişime ve uygulama süresi çok kısa olmuştur. Veliler ve öğrenciler hazırlıksız yakalanmıştır.	11
5	Bu uygulamayla ilk defa karşılaşmamız nedeniyle belki biraz zorlandım ama alışınca gelecek yıllarda daha faydalı olacağına inanıyorum.	7
6	Hazır olduklarını düşünüyorum.	8
7	Hazır değil çünkü çocuk oyun çağında olduğu için çabuk bıkmıyor, okuldan da soğuyor gelmek istemiyor.	1
8	5.5, 6 ve 7 yaş öğrencilerinin arasında uyum problemleri olmaktadır. Oyunları, olayları algılamaları, problem çözmeleri farklıdır. Küçüklerin hep kendilerine olan güvenlerinin eksik olacağını, başarılarının farklı olacağını düşünüyorum.	1
9	Küçük çocukların ailelerinin eğitim düzeyi sorunu aşmada yardımcı olduğu için hazır bulunuşluk düzeyleri uygun hale gelmektedir.	1

Tablo 7’de görüldüğü gibi bu yıl 1. sınıfa kaydı yapılan çocukların ilk okuma ve yazmaya başlamak için hazır bulunuşluk düzeylerinin uygun olup olmadığına ilişkin olarak araştırmaya katılan ilkokul birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenleri tarafından en sık dile getirilen görüşler: “Okul öncesi eğitim alan öğrenciler sıkıntı yaşamıyorlar ancak almayanlar zorlanmaktadır” (n=25), “Özellikle öğrenciler arasındaki yaş farkı ve psikomotor beceriler arasındaki farklılıklar olumsuz yönde etkiledi” (n=23) ve “Hazır olmadıklarını düşünüyorum” (n=12) olmuştur. Bu tabloda görüşler birinci sınıf öğretmenlerinin bu yıl 1.

sınıfa kaydı yapılan çocukların ilk okuma ve yazmaya başlamak için hazır bulunuşluk düzeylerinin uygun olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

4.3. 4+4+4 Eğitim Sistemine Geçişle İlgili Nasıl Bir Hizmet- İçi Eğitim Almaya İlişkin Görüşler

Aşağıda yer alan **Tablo 8**'da birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 Eğitim Sistemine geçişle ilgili nasıl bir hizmet-içi eğitim almak istediklerine ilişkin görüşleri frekans olarak sunulmuştur.

Tablo 8. 4+4+4 Eğitim Sistemine geçişle ilgili nasıl bir hizmet-içi eğitim almaya ilişkin görüşler;

No	Görüşler	f
1	Eğitim ve öğretim yılının başında uygulamaya geçilmeden önce 60-66 aylık çocukların bedensel ve zihinsel gelişimleri ile ilgili bir hizmet içi eğitim almak isterdim.	25
2	Hizmet içi eğitime gerek yok.	20
3	4+4+4 Eğitim sistemi ile ilgili genel bir hizmet içi eğitim almak uygun olurdu.	19
4	Özellikle yaş grubunun küçülmüş olması nedeniyle Türkçe programı hakkında uygulamalı bir hizmet içi eğitim almak isterdim.	9
5	Yaş farkının fazla olması ile ilgi yeteneklerin ortak noktada birleşmesi konusunda bilgilendirilmek ve bu yaş grubunda sınıf yönetimini gerçekleştirmeme yardımcı olabilecek bir hizmet içi eğitim almak isterdim.	6
6	Ana sınıfı eğitimi verilmesinde fayda olacağını düşünüyorum.	5
7	Hizmet içi eğitime gerek yok. Okulun maddi ve fiziki koşulları iyileştirilsin.	3
8	Hizmet içi eğitime gerek yok. Açıklama ve örneklemlerin yeterli olduğu bir kitap olabilir.	2

Tablo 8'da görüldüğü gibi 4+4+4 Eğitim Sistemine geçişle ilgili nasıl bir hizmet-içi eğitim almak istediklerine ilişkin olarak araştırmaya katılan ilkökul birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenleri tarafından en sık dile getirilen görüşler: “Eğitim ve öğretim yılının başında uygulamaya geçilmeden önce 60-66 aylık çocukların bedensel ve zihinsel gelişimleri ile ilgili bir hizmet içi eğitim almak isterdim” (n=25), “4+4+4 Eğitim sistemi ile ilgili genel bir hizmet içi eğitim almak uygun olurdu.” (n=19), “Özellikle yaş grubunun küçülmüş olması nedeniyle Türkçe programı hakkında uygulamalı bir hizmet içi eğitim almak isterdim” (n=9), “Yaş farkının fazla olması ile ilgi yeteneklerin ortak noktada birleşmesi konusunda

bilgilendirilmek ve bu yaş grubunda sınıf yönetimini gerçekleştirmeme yardımcı olabilecek bir hizmet içi eğitim almak isterdim” (n=6) ve “Ana sınıfı eğitimi verilmesinde fayda olacağını düşünüyorum” (n=5) olmuştur. Bu tabloda görüşler birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 Eğitim Sistemine geçişle ilgili nasıl bir hizmet-içi eğitim almak istediklerine ilişkin görüşleri açısından birinci sınıfa kaydı yapılan çocukların 60-66 aylık çocukların bedensel-zihinsel gelişimleri ve program hakkında hizmet içi eğitim almak istedikleri yönünde yorumlanabilir.

4.4. 4+4+4 Eğitim Sistemi Uygulamasında İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştığı Problemlere (Olumsuzluklara) İlişkin Görüşler

Aşağıda yer alan **Tablo 9**'de birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 Eğitim Sistemi uygulamasında karşılaştıkları problemlere (olumsuzluklara) ilişkin görüşleri frekans olarak sunulmuştur.

Tablo 9. 4+4+4 Eğitim Sistemi uygulamasında ilkököl birinci sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı problemlere (olumsuzluklara) ilişkin görüşler:

No	Görüşler	f
Problemler		
1	Öğrencilerin hepsi ilk okuma-yazma için hazır bulunuşluk derecesinin farklı oluşu, duygusal gelişimlerinin de farklı olduğu gösterdi. Bu nedenle 2005-2006-2007 doğumlarının aynı sınıfta bulunması uygun değildir.	27
2	Farklı yaşlarda öğrencilerin aynı sınıfta olması, mevcutların kalabalık olması, yeterli oyun alanlarının olmaması.	20
3	Düzeni ve disiplini sağlamada zorlanıyoruz.	10
4	Fiziksel eksiklikler (sıralar, kitaplar vb.).	8
5	60-66 yaş gurubu çocuklar daha oyun çağında oldukları için başaramama kaygısı yaşamaktalar buda çocukların sürekli problem çıkarmalarına neden oluyor.	7
6	Herhangi bir problem yok.	4
7	Okuma yazma öncesi uyum süresinde çocuklar çok sıkıldılar ve sürekli oyun, etkinlik, boyama yapmak istemediler.	5
8	Eğitim ve öğretimi ana sınıfı düzeyinde veremememiz.	4
9	Sınıfta yapılan çalışmalarını yapamadıkları için ya da zorlandıkları için kendi eşyalarına ve sınıf eşyalarına zarar verdiler.	4
Olumsuzluklar		
1	Okulların fiziki yapısı buna uygun değildir. Yaş gruplarının ay farkları olumsuz yönleridir.	30
2	Yeterince gelişmeyen çocuklara birinci sınıf ağır gelmekte, öğretmenler küçük öğrencilerle uğraşmak zorunda kalmaktadır.	18
3	Okullarda birçok öğretmen norm fazlası duruma düşürüldü ve birçok çocuğun okulu değişti.	10
4	Çocuklar merdivenleri çıkamıyor ve WC' nin kapısını kapatamıyor.	9
5	İkili eğitim yapılan okullarda erken gelip akşam geç saatte çıkmaları öğrenciler ve veliler için problem yaratmaktadır.	8
6	Süreç içerisinde belli olacak.	8
7	Sistem olarak olumsuz yönü olduğunu düşünmüyorum.	4
8	Alan yönelmelerinde olumsuzluk olmuştur.	2

Tablo 9'de görüldüğü gibi 4+4+4 Eğitim Sistemi uygulamasında karşılaştıkları problemlere ilişkin olarak araştırmaya katılan ilkököl birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenleri tarafından en sık dile getirilen görüşler: “Öğrencilerin hepsi ilk okuma-yazma için hazır bulunuşluk derecesinin farklı oluşu, duygusal gelişimlerinin de farklı olduğu gösterdi. Bu nedenle 2005-2006-2007 doğumlarının aynı sınıfta bulunması uygun değildir” (n=27), “Farklı yaşlarda öğrencilerin aynı sınıfta olması, mevcutların kalabalık olması, yeterli oyun alanlarının olmaması” (n=20), “60-66 yaş gurubu çocuklar daha oyun çağında oldukları için başaramama kaygısı yaşamaktalar buda çocukların sürekli problem çıkarmalarına neden

oluyor” (n=7), “Düzeni ve disiplini sağlamada zorlanıyoruz” (n=10), “Fiziksel eksiklikler (sıralar, kitaplar vb.)” (n=8) ve “Okuma yazma öncesi uyum süresinde çocuklar çok sıkıldılar ve sürekli oyun, etkinlik, boyama yapmak istemediler” (n=5) olmuştur. Bu tabloda görüşler birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 Eğitim Sistemi uygulamasında karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşleri açısından daha çok 60-66 aylık çocukların hazırbulunuşluk düzeylerinin birbirlerinden farklı olması ve sınıf disiplini sağlayamama gibi problemler yaşadıkları şeklinde yorumlanabilir.

4.5. 4+4+4 Eğitim Sistemi Uygulamasının Olumlu Yönlerine İlişkin Görüşler

Aşağıda yer alan Tablo 10’de birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 Eğitim Sistemi uygulamasının ne tür olumlu yönleri olduğuna ilişkin görüşleri frekans ve yüzde olarak sunulmuştur.

Tablo 10. 4+4+4 Eğitim Sistemi uygulamasının olumlu yönlerine ilişkin görüşler

No	Görüşler	f
1	Olumlu hiçbir yönü yoktur.	36
2	İlkokul ve ortaokul yaş grubunun binalarının ayrılması, fiziksel ortamın rahatlaması açısından faydalı olmuştur.	30
3	Sınıf öğretmenliğinde norm fazlası durumunu biraz düşürdü (60-66 ay arası çocuklar kaydolduğu için).	13
4	Branş öğretmenleriyle sınıf öğretmenlerini ayırması.	4
5	Alt yapısı iyi hazırlanır, çalışan öğretmenlerin hakları iyileştirilirse daha iyi olur.	3
6	Öğrenciler ilgi ve kabiliyetlerine göre farklı alanlarda eğitimlerine yoğunlaşabilirler.	3

Tablo 10’de görüldüğü gibi 4+4+4 Eğitim Sistemi uygulamasının ne tür olumlu yönleri olduğuna ilişkin olarak araştırmaya katılan ilkokul birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenleri tarafından en sık dile getirilen görüşler: “Olumlu hiçbir yönü yoktur” (n=36), “İlkokul ve ortaokul yaş grubunun binalarının ayrılması, fiziksel ortamın rahatlaması açısından faydalı olmuştur” (n=30), “Sınıf öğretmenliğinde norm fazlası durumunu biraz düşürdü (60-66 ay arası çocuklar kaydolduğu için)” (n=13), “Branş öğretmenleriyle sınıf öğretmenlerini ayırması” (n=4), “Alt yapısı iyi hazırlanır, çalışan öğretmenlerin hakları iyileştirilirse daha iyi olur” (n=3) ve “Öğrenciler ilgi ve kabiliyetlerine göre farklı alanlarda eğitimlerine yoğunlaşabilirler” (n=3) olmuştur. Bu tabloda görüşler birinci sınıf

öğretmenlerinin 4+4+4 Eğitim Sistemi uygulamasının ne tür olumlu yönleri olduğuna ilişkin görüşleri açısından daha çok ilkokul ve orta okulun fiziksel açıdan ayrılmış olmasını ve ilk okul öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin ayrılmış olması şeklinde yorumlanabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Sonuç

4+4+4 düzenlemesinin Türkiye eğitim tarihinde oldukça ayrıcalıklı bir yeri vardır. Mevcut düzenleme Türkiye'nin yakın tarihi içinde doğrudan siviller tarafından gerçekleştirilen en kapsamlı eğitim reformudur. Türkiye'nin yakın tarihinde eğitime ilişkin kritik kararların seçimle işbaşına gelen siyasi iktidarlardan ziyade, askerlerin ve yargının kararları olduğu görülmektedir. Daha önce özellikle askeri vesayet baskısı sonucunda çıkarılan yasaların aksine, 4+4+4 yasasının ilk taslak olarak sunulduğu günden yasalastığı sürece kadarki dönemde, kamuoyundaki tartışmalar ile birlikte belirli bir değişim yaşadığı ve yasanın ilk halinde bazı değişikliklere gidildiği ve yeni hususlar eklendiği görülmüştür. Örneğin, zorunlu eğitim süresi 12 yıla çıkmış, yeni seçmeli dersler eklenmiştir. Dahası, Bakanlık da kamuoyundaki eleştirileri dikkate alarak bazı kararlarını gözden geçirmiş ve toplumsal talebi karşılayacak düzenlemeler yapmıştır. Örneğin, okula zorunlu başlama yaşı 60 aydan 66 aya çekilmiştir. Kısaca ifade etmek gerekirse, bu kanun kimi teknik eksiklikleri olmasına rağmen, toplumsal talepleri dikkate alan ve sivil irade tarafından gündeme getirilen yine sivil aktörlerin eleştirileri ile yeniden şekillenen bir yasadır. Bu ise eğitim sistemindeki normalleşmenin ve sivilleşmenin başladığını göstermektedir (Gür, 2012a).

4+4+4 düzenlemesine TBMM'de gündeme geldiği ilk andan itibaren, çok sert ve yoğun eleştirilerde bulunulmuştur. Özellikle mecliste yapılan tartışmaların büyük oranda ideolojik kaygılara odaklanmış, yapılan değişikliklerin muhtemel eğitimsel sonuçlarının ise çok ön plana çıkmamıştır. Özellikle CHP, ısrarlı bir şekilde mevcut durumun korunması konusunda sert eleştirilerde bulunmuştur. Kamuoyundaki tartışmalar ise ilk başlarda bu ideolojik kaygıların etkisinde kalmış; ancak tasarının yasalaşacağına anlaşılması ile yeni düzenlemenin getirmesi muhtemel eğitimsel sorunlar gündeme gelmeye başlamıştır. Yapılan eleştiriler ise genellikle kanun sonrasında uygulamada yaşanacak muhtemel aksaklıkları dile getirmek ve çözüm önerileri sunmaktan uzak kalmıştır. Zaman zaman sistemin ciddi bir kriz içinde olacağı ifade edilmiş, basit sorunlar dahi ciddi bir skandal olarak sunulmaya çalışılmıştır. Buna ilaveten, kanun sonrası MEB tarafından yapılan değişimlerden bazıları da herhangi bir toplumsal talep olmadan gerçekleştirilmiştir. Toplumsal bir talep olmadan gerçekleşen düzenlemeleri, muhalif kesimler ne toplumun talebini ne de pedagojik gerekçeleri dikkate alarak eleştirmişlerdir. Diğer yandan bu tür

büyük çaplı bir reform sonucunda bazı sorunların yaşanması ve muhtemel sorunlar konusunda bazı endişelerin dile getirilmesi beklenen bir durumdur. İdeolojik tartışmaların ötesine geçerek rasyonel bir şekilde bu aksaklıkları belirlemek, reformları uygulama sürecinde yaşanan sorunları tespit etmek, buna ilaveten çözüm önerileri getirmek bu çalışmanın asıl amacıdır.

5.2. Tartışma

Bu araştırmada ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim sistemi olarak adlandırılan yeni yapılanmaya ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaçla hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları ile ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin konuya ilişkin görüşleri ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Araştırmaya katılan birinci sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu 4+4+4 Eğitim Sistemini ne derecede benimsediklerine ilişkin olarak pilot uygulamasının yapılmamış olması ve aceleyle getirildiği gerekçesiyle benimsemediklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca birinci sınıf öğretmenlerinin küçük bir kısmı ise benimseyip benimsemediklerinin ilerleyen uygulama sürecinde belirginleşeceğini ifade etmişlerdir. Bu nedenle 4+4+4 eğitim sisteminin ilkokulda birinci sınıfı okutmakta olan sınıf öğretmenleri tarafından benimsenmediği şeklinde yorumlanmıştır. Böyle bir uygulamanın başlatılması, pilot çalışmaların yapılıp, eğer olumlu sonuçlar alınacak olursa ilköğretim okullarının 5 yaş çocuğunun gereksinimlerine göre düzenlenmesi, öğretim programlarının geliştirilmesi, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin yapılması vb. birçok değişikliğin yapılması, öğretmen eğitimi programlarının ve istihdamının yeniden düzenlenmesini gerektirir (Güven, 2012).

Araştırmaya katılan yazmaya başlama süreci açısından ne gibi farklılıklar getirdiğini düşündüklerine ilişkin olarak “İlkokul birinci sınıfta aralarında neredeyse iki yaşa yakın farklılıklar bulunan öğrencilerin olması ilk okuma-yazma çalışmalarına hazırlık, başlama ve ilerleme çalışmaları açısından büyük farklılıklar yarattığını”, “El ve parmak kas becerilerini geliştirmek ve ilk okuma yazmaya hazırlığı pekiştirmek amacıyla Türkçe programına çok sayıda resim boyama çalışmaları, çizgi çalışmaları eklendiğini”, “Yaşın öne alınması programda ilk okuma ve yazmaya hazırlık çalışmalarının daha uzun süre zaman ayrılmış olması okuma yazma çalışmalarının geç başlanmasına sebep olduğunu”, “İlk okuma-yazma eğitimine çok erken (küçük yaşta) başlanmış olduğunu” ve “Okul öncesi eğitimi almamış çocukların ilk okuma ve yazma çalışmalarında önemli eksiklikleri ortaya çıktığını” ifade

etmişlerdir. Bu nedenle görüşler birinci sınıf öğretmenlerinin çocukların ilk okuma ve yazmaya başlama süreci açısından olumsuz görüşe sahip oldukları ve okula başlama yaşlarının öne alınmasının ilk okuma ve yazmaya başlama süreci açısından büyük sorunlar yarattığı şeklinde yorumlanmıştır. İlkokul birinci sınıf öğretmenleri birinci sınıfa başlama yaşının 5'e indirilmesi "Okul olgunluğu" kavramı düşünülmeden oluşturulmuş olan bir düzenleme olduğunu düşünmektedirler. Pek çok araştırma bilişsel, duygusal, fiziksel ve toplumsal olarak okula hazır olan çocukların okul yaşamlarında daha başarılı olduklarını, hazır olmadan okula başlayan çocukların ise okul yaşamlarında daha başarısız olduklarını ve okulu bırakma eğilimlerinin daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Nitekim buna ilişkin hiçbir araştırma yapılmadığı ortadadır. Çünkü 18 Haziran 1983 yılında yapılan yasa ile 1983-1984 yılı Eylül ayında 5 yaşını (60 Ay) doldurmuş yani bugünkü tasarıda istendiği gibi 6 yaşına girmiş çocuklar 1. sınıfa kaydedilmiştir. Bu karar, hiçbir hazırlık yapılmadan uygulanmaya konmuştur. İlköğretim programları, materyaller, öğretmen eğitimi, destek faaliyetler vb. planlanmadığı için uygulama başarısız olmuştur (Gürkan, 1987; Akbaşı, 2010). Böyle bir uygulamanın başlatılması, pilot çalışmaların yapılıp, eğer olumlu sonuçlar alınacak olursa ilköğretim okullarının 5 yaş çocuğunun gereksinimlerine göre düzenlenmesi, öğretim programlarının geliştirilmesi, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin yapılması vb. birçok değişikliğin yapılması, öğretmen eğitimi programlarının ve istihdamının yeniden düzenlenmesini gerektirir (Güven, 2012). Bunların yapılmamış olması böyle bir ortaya çıkmasına neden olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan birinci sınıf öğretmenlerinin yaş olarak birbirleri arasında fazlaca ay farkı bulunan çocukların okula alışma sürecinde hangi zorlukları yaşadıklarına ilişkin olarak "Çocuklar arasında çok fazla algılama farklılıkları olduğu gözlenmiştir", "Çocuklar tuvalet disiplini, uyku ve dikkat süresi, kas gelişimleri ve duygu farklılığı, bedensel farklılıklar, kendini eksik hissetme veya üstün görme gibi davranışlar göstermektedirler", "Sınıfımda çok farklı seviye grupları oluşmuştur. Bu seviye gruplarını birbirine yaklaştırmada güçlüklerle karşılaşmaktayım", "66 aydan daha küçük kaydı yapılan çocuklarda zorluk yaşamaktayım" ve "Anasınıfından gelen öğrenciler bir takım kuralları alıp gelmiştir. Evinden direk okula gelen bir öğrencinin okula uyumu zor olduğunu" ifade etmişlerdir. Bu nedenle görüşler birinci sınıf öğretmenlerinin yaş olarak birbirleri arasında fazlaca ay farkı bulunan çocukların okula alışma sürecinde açısından çok fazla zorluklar yaşadıkları şeklinde yorumlanmıştır. İlkokul birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenlerinin 5 yaş için eğitim almamış olması da bir dezavantaj olarak düşünülmelidir. Gürkan (1987)

tarafından yapılan bir araştırmada, 1983 yılında uygulamaya giren ve daha sonra esnetilen temel eğitimde 6 yaş uygulamasında öğretmenlerin 6 yaş çocuğunun eğitimi için eğitilmemesinin 6 yaşta başarıyı düşürdüğü sonucunu ortaya koymuştur.

Araştırmaya katılan birinci sınıf öğretmenlerinin bu yıl 1. sınıfa kaydı yapılan çocukların ilk okuma ve yazmaya başlamak için hazır bulunuşluk düzeylerinin uygun olup olmadığına ilişkin olarak “Okul öncesi eğitim alan öğrenciler sıkıntı yaşamıyorlar ancak almayanlar zorlanmaktadır”, “Özellikle öğrenciler arasındaki yaş farkı ve psikomotor beceriler arasındaki farklılıklar olumsuz yönde etkiledi” ve “Hazır olmadıklarını düşünüyorum” ifade etmişlerdir. Bu nedenle görüşler birinci sınıf öğretmenlerinin bu yıl 1. sınıfa kaydı yapılan çocukların ilk okuma ve yazmaya başlamak için hazır bulunuşluk düzeylerinin uygun olmadığı şeklinde yorumlanmıştır.

5.3.Öneriler

Yapılan değişikliklerin amaçları açık ve anlaşılır bir şekilde yöneticiler, öğretmenler ve velilere anlatılmalıdır. Hem öğretmenler hem de idareciler 60 – 66 aylık öğrencilerle 72+ aylık öğrencilerin aynı sınıfta bulunmalarının sorun yaratacağını düşünmektedir. Bu sorunun önüne geçebilmek için okullarda yaş gruplarına göre sınıf düzenlemeleri önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (2008). İlköğretim zorunluluğu nasıl getirilmiştir? Y. Akyüz, *Türk Eğitim Tarihi* (s. 151). Ankara: pegem.
- Aral, N. ve Kandır, A. (2002). *Okul Öncesi Eğitim ve Okul Öncesi Eğitim Programı*. İstanbul, Ya-Pa.
- Arı, R., Üre, Ö. ve Yılmaz, H. (2001). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*. Konya, Mikro Yayıncılık.
- Aslan, M. (2014). *60-72 Aylık Çocukların İlkokula Başlama Durumlarının İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Akyüz, Y. (1994). İlköğretimin Yenileşme Tarihinde Bir Adım: Nisan 1847 Tâlimatı. *OTAM* (5), 1-47.
- Akyüz, Y. (2008). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Akyüz, Y. (2008). *Türk eğitim tarihi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, (149).
- Bacanlı, H. (2003). *Gelişim ve Öğrenme*. (6.Baskı). Nobel Yayınevi, Ankara.
- Dirlik, C. (2014). *4-4-4 Eğitim Sisteminde 60-66 Aylık Öğrencilerin Okula Hazırbulunuşlukta Sosyal Uyum Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi-Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Küçükahmet, L. (2008). *Öğretimde planlama ve değerlendirme* (21. baskı). Ankara: Nobel.
- Can, H., Kavuncubaşı, Ş. ve Yıldırım, S. (2009). *Kamu ve özel kesimde insan kaynakları Çakıcı, M. (2015). 60-72 Aylık 1. Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluk Düzeylerinin Belirlenmesi (Öğretmen Görüşlerine Göre), Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi, İstanbul.*
- yönetimi* (6. baskı). Ankara: Siyasal.
- Gürkan, T. ,Gökçe, E. (2006) *.Türkiye 'de ve Çeşitli Ülkelerde İlköğretim*. Ankara, Siyasal Kitabevi, S.4.
- Taymaz, H. (1992). *Hizmetiçi eğitim kavramlar ilkeler yöntemler*. Ankara: Pegem.
- Karadeniz, C. B. (2012). Öğretmenlerin 4-4-4 Zorunlu Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi* , 34-53.
- Küleççi, E. (2013). 4-4-4 Eğitim Sistemi Kapsamında Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* , 369-377.
- Katmer, B. (2013). Yeni Eğitim Sisteminde(4-4-4) *Ortaokul Yönetici ve*

Öğretmenlerinin Karşılaştıkları İletişim Sorunları Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.

Adıgüzel, Y. (2013). *Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre 2012 Yılında İlköğretim ve Eğitim Kanununda Yapılan Düzenlemenin (4-4-4) İlkokullarda Uygulanışı Üzerine Bir Değerlendirme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.

Akkan, E. (2013). *4-4-4 Eğitim Modelinin Değişim Yönetimi Bakımından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi, Uşak.

Soylu, Ö. (2013). *Türkiye’de Din Eğitimi ve İmam-Hatip Liseleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.

Shaffer D. R. & Kipp, K.(2007).*Developmental Psychology: Childhood And Adolescence, (8th Ed.)*, Wadsworth, Cengage Learning, Canada.

Yazıcı, Z. (2002). Okul Öncesi Eğitiminin Okul Olgunluğu Üzerine Etkisinin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, S.155.

Yılmaz, F. (2015). *Okul Dönüşümünün Öğretmenlerin İş Doyumu İle İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.

Kartal, S. (2013). Türkiye’de İlkokula Başlama Yaşının Beş Yaşa İndirilmesinin Eğitim Politikaları Açısından Değerlendirilmesi. *Mülkiye Dergisi* , 201-214.

Kılıç, S. (2014). *İlkokul Birinci Sınıfa Devam Eden 60-66-72 Aylık Öğrencilerin Dil Becerilerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Karbuğa, A. Ö. (2011). *İlköğretim 1. Sınıfa Başlama Yaşının İlköğretim Okul Yönetici Ve Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

Kartal, S. (2013). Türkiye’de İlkokula Başlama Yaşının Beş Yaşa İndirilmesinin Eğitim

Oktay, A., Unutkan, Ö., P. (2005). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*. (Yayıma Hazırlayan Doç. Dr. Müzeyyen Sevinç), İlköğretime Hazır Oluş ve Okul Öncesi Eğitimle İlköğretimin Karşılaştırılması, İstanbul, Morpa Kültür Yayınları, 145-155

Politikaları Açısından Değerlendirilmesi. *Mülkiye Dergisi* , 201-214.

Tutal, Ö. (2013). *İlk Okuma-Yazma Öğrenmede Okula Başlama Yaşının Okuma-Yazma Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.

Kılıç, S. (2014). *İlkokul Birinci Sınıfa Devam Eden 60-66-72 Aylık Öğrencilerin Dil Becerilerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Marmara Üniversitesi, İstanbul.

- Polat, E. (2014). *12 Yıllık Zorunlu Ve Kademeli Eğitim Sistemi'nde İlkokul Birinci Sınıflarda Yaşanan Sorunların Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Yavuzer, H. (2001). *Okul Çağı Çocuğu*. (7. Baskı). İstanbul, Remzi Kitabevi.
- Yoldaş, D. (2014). *İlkokul Müdürlerinin Okul Öncesi Öğrencilerinin Kendi Okullarının Birinci Sınıfına Başlamayı Tercih Etmelerine İlişkin Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Akbaşı, S. (2010). The views of elementary supervisors on teachers' competencies. *Eğitim Araştırmaları*, 39, 13-36.
- Akbaşı, S. & Kavak, Y. (2008). Ortaöğretim okullarındaki okul aile birliklerinin görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 19, 1-21.
- Aydınolat, N. E. (2012). Gelişmiş ülkelerde kademeli eğitim var mı? *Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (Tepav) Değerlendirme Notu*, 1-8.
- Eğitim-Bir-Sen (2012). *4+4+4 Yeni Eğitim Sistemi: Ne getiriyor? Neler olmalı?*, Ankara.
- Eğitim-Sen (2012). Eğitim-Sen'in 12 yıllık kademeli zorunlu eğitim yasa teklifine yönelik hazırlanmış olduğu rapor metni, www.egitimsen.org.tr/down/rapor.pdf İnternet adresinden 27.07.2012 tarihinde indirilmiştir.
- Elveren, Adem Yavuz & Mehmet Ali Elveren, "Avrupa Birliği En-tegrasyon Sürecinde Türkiye'de Bilim ve Eğitim Politikaları: Hayat Boyu Öğreneme Programının Bir Değerlendirilmesi", *Küreselleşme Sürecinde Kamu Yönetiminde Eğitim ve Araştırma*, ed. Ethem Taş & Ahmet Hamdi Aydın, Kahramanmaraş Süt-çü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş 2010.
- Gülyüz, Hasan, *Eğitim Programlarının Dili ve Yaratıcı Öğrenme*, Pegem A Yayıncılık, Ankara 2001.
- Güven, İsmail, "Eğitimde 4+4+4 ve Fatih Projesi Yasa Tasarısı: Reform mu?", *İlköğretim Online*, 11(3), 2012.
- Külekçi, Ebru, "4+4+4 Eğitim Sistemi Kapsamında Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi", *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 2013.
- Milli Eğitim Bakanlığı, "1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu", Erişim Tarihi: 11.07.2013, <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html>.
- Milli Eğitim Bakanlığı, "18. Milli Eğitim Şura Kararları", Eriş Tarihi: 11.07.2013, <http://ttkb.meb.gov.tr/www/18-milli-egitim-surasi/icerik/20>.
- Milli Eğitim Bakanlığı, "6287 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu", Erişim Tarihi: 11.07.2013, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.4.222.pdf>.
- Milli Eğitim Bakanlığı, "Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği", Erişim Tarihi: 11.07.2013, http://mevzuat.meb.gov.tr/html/ortaogr kurumyon_1%5Cortaogr kurumyon_2.html.
- Milli Eğitim Bakanlığı, "Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (652 Sayılı KHK)", Erişim Tarihi: 11.07.2013, http://rdb.meb.gov.tr/mev-zuat/652_khk.pdf.
- Milli Eğitim Bakanlığı, "Talim ve Terbiye Kurulu Kararları: 124 Sayılı Karar", Erişim tarihi, 11.07.2013, <http://ttkb.meb.gov.tr/www/gecmisten-gunumuze-kurul-kararlari/icerik/152>.
- Milli Eğitim Bakanlığı, "Talim ve Terbiye Kurulu Kararları: 69 Sayılı Karar", Erişim tarihi, 11.07.2013, <http://ttkb.meb.gov.tr/www/gecmisten-gunumuze-kurul-kararlari/icerik/152>.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı : KEZİBAN

Soyadı: ECE

Doğum yeri ve tarihi : DENİZLİ 16.05.1989

Uyruğu :T.C.

İletişim adresi ve e-mail adresi : Fesleğen mah.999 sok. No :4 daire :3 Ece Apart.
Pamukkale Denizli/ cep : 0507 655 56 73

Eğitim

İlköğretim : Denizli Yeniköy İ.O.

Ortaöğretim : Denizli Yeniköy İ.O.

Lise: Denizli Cumhuriyet Lisesi

Yükseköğretim (Lisans) : KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ (2012 mezunuyum)

Mesleki Deneyim

2014-2015: SINAV KOLEJİ

2015-2016: Yeni Nesil Koleji (3 GÜN) - PAMUKKALE ORTAOKULU (MEB)
ÜCRETLİ Öğretmenlik (haftasonu kurslarında)

2016-2017: Denizli Doğa Okulları

2017-2018: Tercih Eğitim

2018- : Özel Ege Güçlendirme Vakfı Bilnet Okulları (halen görev yapmaktayım)